

HRVATSKI SABOR

1633

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O HRANI

Proglašavam Zakon o hrani, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 14. srpnja 2003.

Broj: 01-081-03-2623/2

Zagreb, 18. srpnja 2003.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON O HRANI

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju:

- opća načela i zahtjevi koji se odnose na higijenu i zdravstvenu ispravnost hrane i hrane za životinje,
- obveze subjekata u poslovanju s hranom i poslovanju s hranom za životinje glede higijene i zdravstvene ispravnosti hrane i hrane za životinje,
  - opći zahtjevi koji se odnose na kakvoću hrane,
- opći zahtjevi za ostvarivanje zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti hrane te tradicionalnog ugleda hrane,
- opći zahtjevi koji se odnose na deklariranje ili označavanje hrane i hrane za životinje,
  - opći uvjeti stavljanja hrane i hrane za životinje na tržište,
  - opći uvjeti za stavljanje na tržište nove hrane,
- opći uvjeti za stavljanje na tržište hrane i hrane za životinje koja sadrži genetski modificirane organizme ili se sastoji od njih,
  - sustav službene kontrole hrane i hrane za životinje,

- sustav ovlaštenih ispitnih laboratorija i referentnih laboratorija,
- upravljanje krizom i hitnim slučajevima,
- osnivanje Hrvatske agencije za hranu,
- ovlasti i odgovornosti nadležnih tijela glede hrane i hrane za životinje proizvedene u Republici Hrvatskoj ili uvezene te stavljene na tržište Republike Hrvatske.

Članak 2.

Ovaj Zakon primjenjuje se na sve faze proizvodnje, prerade, skladištenja i distribucije hrane i hrane za životinje, osim na primarnu proizvodnju, pripremu, rukovanje i skladištenje hrane u domaćinstvima namijenjene za osobnu potrošnju i potrošnju za životinje u domaćinstvu koje nisu namijenjene za prodaju na tržištu.

Definicija hrane

Članak 3.

(1) U smislu ovoga Zakona hrana je svaka tvar ili proizvod prerađen, djelomično prerađen ili neprerađen, a namijenjen je da ga ljudi konzumiraju ili se može očekivati da će ga ljudi konzumirati.

(2) Pojam hrane uključuje i piće, žvakaću gumu, prehrambene aditive i bilo koju drugu tvar koja se namjerno ugrađuje u hranu tijekom njezine proizvodnje, pripreme ili obrade.

(3) Pojam hrane uključuje i vodu, i to:

- vodu koja služi za javnu opskrbu pučanstva kao voda za piće,
- vodu koja se upotrebljava i/ili ugrađuje u hranu tijekom njezine proizvodnje, pripreme ili obrade,
- vodu pakiranu u originalno pakiranje kao stolna voda, mineralna voda i izvorska voda.

(4) Pojam hrane ne uključuje:

- hranu za životinje,
- žive životinje, osim ako su pripremljene za stavljanje na tržište kao hrana,
- biljke prije žetve, berbe ili pobiranja plodova,
- lijekove i medicinske proizvode definirane posebnim propisom,
- kozmetiku definiranu posebnim propisom,
- duhan i duhanske proizvode definirane posebnim propisom,

- narkotike ili psihotropne tvari unutar značenja iz Jedinственe konvencije Ujedinjenih naroda o narkoticima, 1961., i Konvencije Ujedinjenih naroda o psihotropnim tvarima, 1971., te
- rezidue i kontaminante, kao i prirodne sastojke biljnog i životinjskog podrijetla koji štetno djeluju na zdravlje ljudi.

Ostale definicije

Članak 4.

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. *»propisi o hrani«* – jesu ovaj Zakon, provedbeni propisi doneseni na temelju ovoga Zakona te drugi posebni propisi (zakoni i podzakonski propisi) koji se odnose na hranu, osobito na higijenu i zdravstvenu ispravnost hrane, a obuhvaćaju sve faze proizvodnje, prerade i distribucije hrane, kao i hrane za životinje koje proizvode hranu ili se upotrebljavaju za proizvodnju hrane,
2. *»poslovanje s hranom«* – jest poslovni postupak, bez obzira na to je li poduzet zbog ostvarivanja dobiti ili ne, javni ili privatni, u sklopu kojeg se izvršavaju poslovi vezani za bilo koju fazu proizvodnje, prerade, skladištenja, prijevoza ili distribucije hrane,
3. *»subjekt u poslovanju s hranom«* – jest fizička ili pravna osoba, registrirana za obavljanje određenih djelatnosti vezanih uz poslovanje s hranom, odgovorna da osigura nesmetanu provedbu odredbi propisa o hrani unutar poslovanja kojim upravlja,
4. *»hrana za životinje«* – svaka je tvar ili proizvod, uključujući i dodatke hrani za životinje, prerađen, djelomično prerađen ili neprerađen, a namijenjen je hranidbi životinja, koje proizvode hranu ili se upotrebljavaju za proizvodnju hrane,
5. *»poslovanje s hranom za životinje«* – jest poslovni postupak, bez obzira na to je li poduzet zbog ostvarivanja dobiti ili ne, javni ili privatni, u sklopu kojeg se izvršavaju poslovi proizvodnje, prerade, skladištenja, prijevoza ili distribucije hrane za životinje, uključujući i proizvodnju, preradu ili skladištenje hrane za životinje namijenjene ishrani životinja na vlastitom gospodarstvu,
6. *»subjekt u poslovanju s hranom za životinje«* – jest fizička ili pravna osoba, registrirana za obavljanje određenih djelatnosti vezanih uz poslovanje s hranom za životinje, odgovorna da osigura nesmetanu provedbu odredbi propisa o hrani unutar poslovanja kojim upravlja,
7. *»nadležna tijela«* – jesu tijela koja upravljaju rizikom, a to su Hrvatska agencija za hranu, Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva i Ministarstvo zdravstva,
8. *»maloprodaja«* – jest rukovanje hranom i/ili njezina prerada i/ili priprema i skladištenje na mjestu prodaje ili isporuke krajnjem potrošaču, a uključuje opskrbu pripremljenom hranom (catering), opskrbu hranom u institucijama (bolnice, dječji vrtići, škole, domovi umirovljenika i slično), tvorničke kantine, ugostiteljske objekte u kojima se poslužuje hrana, stacionarne i pokretne kioske hrane, mjesta za pripremu i prodaju, odnosno usluživanje hrane izvan prostorija odnosno mjesta određenog za poslovanje hranom, prodavaonice i veleprodajna mjesta,

9. »stavljanje na tržište« – držanje je hrane ili hrane za životinje u svrhu prodaje, uključujući i ponudu za prodaju, te prodaju ili bilo koji drugi oblik prijenosa, bez obzira na to je li besplatan ili nije, distribuciju i druge oblike prijenosa, i to na području Republike Hrvatske,
10. »rizik« – jest vjerojatnost i težina štetnog djelovanja opasnosti na zdravlje ljudi,
11. »analiza rizika« – proces je koji se sastoji od tri međusobno povezane komponente: procjene rizika, upravljanja rizikom i obavještavanja o riziku,
12. »procjena rizika« – znanstveno je utemeljen proces koji se sastoji od četiri faze: identifikacije opasnosti, karakterizacije opasnosti, procjene izloženosti i karakterizacije rizika,
13. »upravljanje rizikom« – proces je kojim se uspoređuju različite mogućnosti postupanja nadležnih tijela u svezi s rizikom, u suradnji sa zainteresiranim sudionicima, uzimajući u obzir procjenu rizika i druge relevantne čimbenike, a ako je potrebno i proces odabiranja odgovarajućih preventivnih i kontrolnih mjera,
14. »obavještavanje o riziku« – interaktivna je razmjena informacija i mišljenja tijekom cijelog procesa analize rizika, a u vezi s opasnostima i rizicima, s rizikom povezanim čimbenicima i predodžbama o riziku, između procjenitelja rizika, nadležnih tijela, potrošača, proizvođača hrane i hrane za životinje, akademske zajednice i drugih zainteresiranih strana, uključujući objašnjenje nalaza pri procjeni rizika, te osnove za donošenje odluka pri upravljanju rizikom,
15. »opasnost« – jest biološki, kemijski ili fizikalni čimbenik u hrani i hrani za životinje ili stanje hrane i hrane za životinje, s mogućnošću da štetno djeluje na zdravlje ljudi,
16. »sljedivost« – jest mogućnost ulazanja u trag hrani, hrani za životinje, životinji koja proizvodi hranu, odnosno služi za proizvodnju hrane, sirovini ili tvari koja je namijenjena ugrađivanju ili se očekuje da će biti ugrađena u hranu ili hranu za životinje, kroz sve faze proizvodnje, prerade i distribucije,
17. »faza proizvodnje, prerade i distribucije« – jest bilo koja faza, uključujući uvoz i primarnu proizvodnju, preradu, skladištenje, prijevoz, prodaju ili opskrbu krajnjeg potrošača hranom, i gdje je to u vezi, uvoz, proizvodnju, izradu, skladištenje, prijevoz, distribuciju, prodaju hrane za životinje te opskrbu hranom za životinje,
18. »primarna proizvodnja« – jest proizvodnja i uzgoj primarnih poljoprivrednih proizvoda u bilnogojstvu, stočarstvu i ribarstvu, uključujući žetvu i pobiranje plodova, mužnju i uzgoj životinja prije klanja, lov i ribolov, te sakupljanje samoniklih plodova i biljaka,
19. »potrošač« – jest fizička osoba koja nabavlja hranu za udovoljavanje vlastitih potreba, a ne koristi je niti u jednoj fazi poslovanja s hranom,
20. »službena kontrola« – jest nadzor nad higijenom, zdravstvenom ispravnošću i kakvoćom hrane i hrane za životinje radi utvrđivanja je li udovoljeno odredbama propisa o hrani,
21. »zdravstvena ispravnost hrane« – podrazumijeva sigurnost da hrana neće prouzročiti štetne utjecaje na zdravlje ljudi ako je pripremljena i konzumirana u skladu s njezinom namjenom,

22. »higijena hrane« – podrazumijeva mjere i uvjete potrebne za kontrolu opasnosti i osiguranje prikladnosti hrane za ljudsku konzumaciju u skladu s njezinom namjenom,
23. »zdravstvena ispravnost hrane za životinje« – podrazumijeva neškodljivost hrane za životinje za zdravlje životinja te posredno za zdravlje ljudi, koji konzumiraju proizvode dobivene od tih životinja, a s obzirom na prisutnost određenih bioloških, kemijskih ili fizikalnih tvari u hrani za životinje,
24. »kontaminant« (ili »štetna tvar«) – jest biološka, kemijska i fizikalna tvar štetna za zdravlje ljudi, koja nije namjerno dodana hrani, a prisutnost koje je u hrani posljedica postupaka tijekom proizvodnje (uključujući postupke izvršene tijekom uzgoja usjeva i životinja te primjene veterinarskih lijekova), prerade, pripreme, tretiranja, pakiranja, transporta ili skladištenja te hrane, ili posljedica okolišnog zagađenja,
25. »rezidua« (»zaostala tvar«) – jest ostatak bioloških ili kemijskih tvari koje se dopušteno koriste u određenim količinama i u određenim razdobljima primarne proizvodnje hrane, kao i ostatak njihovih metabolita te produkata njihove razgradnje, zaostale tvari ne podrazumijevaju prehrambene aditive,
26. »prehrambeni aditiv« – jest svaka tvar koja se uobičajeno ne konzumira, niti je tipičan sastojak hrane, bez obzira na prehrambenu vrijednost, a dodaje se namjerno radi tehnoloških i senzorskih svojstava hrane u tehnološkom postupku proizvodnje, tijekom pripreme, obrade, prerade, oblikovanja, pakiranja, transporta i čuvanja,
27. »dodatak hrani za životinje« – jest svaka tvar koja, kad je ugrađena u hranu za životinje, može utjecati na svojstva hrane za životinje ili na uzgoj životinja koje proizvode hranu ili se upotrebljavaju za proizvodnju hrane namijenjene ljudskoj konzumaciji,
28. »kakvoća« (ili »kvaliteta«) hrane – sveukupna su svojstva hrane koja pridonose njezinoj sposobnosti da zadovolji potrebe krajnjeg potrošača,
29. »deklariranje« (ili »označavanje«) – stavljanje je pisanih oznaka, trgovačkih oznaka, zaštitnog znaka, naziva marke, slikovnih prikaza ili simbola koji se odnose na hranu ili hranu za životinje, a stavljaju se na ambalažu, naljepnicu ili privjesnicu ili na mjesto vidljivo potrošaču za nepakiranu hranu,
30. »predmeti koji dolaze u neposredan dodir s hranom« – jesu posuđe, pribor, oprema, uređaji i ambalaža koji se rabe u poslovanju s hranom,
31. »nova hrana« – jest hrana i sastojci hrane koji se do sada nisu znatnije rabili za prehranu ljudi u Republici Hrvatskoj,
32. »genetski modificirani organizam« – jest organizam, osim ljudskog bića, kojemu je nasljedni materijal namjerno izmijenjen na način koji se ne može postići prirodno razmnožavanjem i/ili prirodnom rekombinacijom,
33. »hrana za posebne prehrambene potrebe« (ili »dijetetske namirnice«) – jest hrana posebnog sastava ili posebnog načina proizvodnje, različita od uobičajene hrane zbog prehrambenih svojstava, a može biti namijenjena prehrani dojenčadi i male djece, osoba u kojih je poremećen proces probave ili metabolizma kao i osoba koje se nalaze u posebnim

fiziološkim stanjima, a u kojih je potrebno postići posebno djelovanje kontroliranim unosom određenih hranjivih sastojaka.

II. OPĆA NAČELA

1. Načela analize rizika

Procjena rizika

Članak 5.

(1) Da bi se postigao glavni cilj, odnosno visoka razina zaštite života i zdravlja ljudi, mjere koje se primjenjuju sukladno propisima o hrani temelje se na procjeni rizika, osim kada to nije primjereno okolnostima ili naravi same mjere.

(2) Procjena rizika temelji se na dostupnim znanstvenim dokazima i obavlja na nezavisan, objektivan i transparentan način.

(3) Procjenu rizika obavlja Hrvatska agencija za hranu.

Obavješćavanje o riziku

Članak 6.

Obavješćavanje o riziku obavlja Hrvatska agencija za hranu da bi:

- Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva odnosno Ministarstvo zdravstva,
- subjekti u poslovanju s hranom i subjekti u poslovanju s hranom za životinje,
  - potrošači, te
  - druge nadležne institucije i zainteresirane strane,

dobili pravovremenu, pouzdanu, objektivnu i razumljivu informaciju o opasnostima odnosno riziku povezanom s hranom, odnosno hranom za životinje.

Upravljanje rizikom

Članak 7.

(1) Upravljanje rizikom osigurava da preventivne i kontrolne mjere, poduzete radi smanjenja, uklanjanja ili izbjegavanja rizika za zdravlje ljudi pri konzumiranju hrane, budu utemeljene na rezultatima procjene rizika te da budu učinkovite, nepristrane i primjerene.

(2) Upravljanje rizikom obavljaju nadležna tijela.

2. Načelo predostrožnosti

Članak 8.

(1) U posebnim okolnostima kad je, nakon procjene dostupnih informacija, identificirana mogućnost štetnog djelovanja hrane na zdravlje ljudi, ali postoje znanstvene nedoumice, nadležna tijela mogu poduzeti privremene mjere upravljanja rizikom prijeko potrebne za osiguranje najviše moguće razine zaštite zdravlja ljudi do pribavljanja daljnjih znanstveno utemeljenih informacija potrebnih za sveobuhvatnu procjenu rizika.

(2) Mjere poduzete na temelju stavka 1. ovoga članka moraju biti primjerene i ne ograničavati trgovinu više nego što je potrebno da bi se postigla visoka razina zaštite zdravlja ljudi, vodeći pri tom računa o njihovoj tehničkoj i ekonomskoj izvedivosti te utvrđenom činjeničnom stanju.

(3) Poduzete mjere moraju se ponovno razmotriti u primjerenom roku, ovisno o naravi identificiranog rizika za život i zdravlje ljudi, te o tipu znanstveno utemeljenih informacija potrebnih za razjašnjavanje znanstvenih nedoumica, kao i za provođenje sveobuhvatne procjene rizika.

3. Načelo transparentnosti

Članak 9.

(1) Hrvatska agencija za hranu neposredno ili putem ovlaštenih predstavnika potrošača ili drugih zainteresiranih skupina, tijekom pripremanja, vrednovanja i revizije mjera za upravljanje rizikom mora provoditi otvorene i transparentne javne konzultacije, osim kada to hitnost ne dopušta.

(2) Ako postoji opravdana sumnja da hrana odnosno hrana za životinje može predstavljati rizik za zdravlje ljudi ili životinja, ovisno o prirodi, ozbiljnosti i opsegu tog rizika, Hrvatska agencija za hranu poduzima mjere za obavještanje javnosti o prirodi rizika za zdravlje.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri identificirati hranu ili hranu za životinje, rizik koji predstavlja, kao i mjere koje su poduzete ili će biti poduzete za sprječavanje, smanjivanje ili uklanjanje tog rizika.

4. Zaštita interesa potrošača

Članak 10.

(1) Interes potrošača mora se zaštititi u najvećoj mogućoj mjeri.

(2) Propisi o hrani usmjereni su zaštiti potrošača i daju osnovu na temelju koje će potrošači biti potpuno informirani o hrani koju će konzumirati te će im na taj način omogućiti izbor hrane.

(3) Protivno je interesu potrošača:

– proizvodnja i stavljanje na tržište zdravstveno neispravne hrane i hrane neprikladne za tržište,

– prijevara ili namjerno nepravilno provođenje postupaka u poslovanju s hranom,

- patvorenje hrane zamjenom ili izostavljanjem osnovnih sastojaka koji su povezani s određenom vrstom ili karakteristikom hrane,
- dovođenje potrošača u zabludu navođenjem pogrešnih podataka na deklaraciji,
- provođenje ili korištenje postupaka (oglašavanje i sl.) koji mogu dovesti potrošača u zabludu.

III. ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST HRANE

1. Uvjeti za utvrđivanje zdravstvene ispravnosti hrane

Članak 11.

(1) Zdravstveno je ispravna hrana koja ne može prouzročiti štetne utjecaje na zdravlje ljudi, ako je proizvedena, pripravljena i konzumirana u skladu s njezinom namjenom.

(2) Nije dopušteno stavljanje na tržište zdravstveno neispravne hrane.

(3) Hrana je zdravstveno neispravna ako je:

- štetna za zdravlje ljudi,
- neprikladna za ljudsku konzumaciju.

Članak 12.

(1) Pri odlučivanju je li neka hrana zdravstveno neispravna, uzimaju se u obzir:

- uvjeti u svakoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije hrane te uvjeti čuvanja i držanja do prodaje krajnjem potrošaču, kao i uvjeti za pripremanje i konzumiranje u skladu s njezinom namjenom,
- informacije koje su dane krajnjem potrošaču, uključujući podatke na deklaraciji i informacije koje su općenito dostupne krajnjem potrošaču u vezi s izbjegavanjem specifičnih štetnih djelovanja na zdravlje ljudi neke određene hrane ili kategorije hrane.

(2) Pri odlučivanju je li neka hrana štetna za zdravlje ljudi, uzimaju se u obzir:

- mogući neposredni ili posredni, kratkoročni ili dugoročni štetni učinci te hrane na zdravlje osobe koja je konzumira te učinci na buduće generacije,
- moguće kumulativno toksično djelovanje,
- posebna zdravstvena osjetljivost specifične kategorije potrošača na hranu namijenjenu toj kategoriji potrošača.

(3) Pri odlučivanju je li neka hrana neprikladna za ljudsku konzumaciju, treba uzeti u obzir je li ta hrana neprihvatljiva za uporabu kojoj je namijenjena zbog njezine kontaminacije, vanjskim uzročnikom ili na neki drugi način, zbog truljenja, kvarenja ili raspadanja.

(4) Kada je hrana, za koju je utvrđeno da je zdravstveno neispravna, dio jedne proizvodne partije, serije ili pošiljke istovrsne hrane po kategoriji i opisu, drži se da je sva hrana u toj proizvodnoj partiji, seriji ili pošiljci zdravstveno neispravna, osim ako se nakon obavljene laboratorijske analize i/ili superanalize utvrdi suprotno.

Članak 13.

(1) Štetnom za zdravlje ljudi smatra se hrana ako:

- sadrži mikroorganizme ili tkivne parazite opasne za zdravlje ljudi, bakterijske toksine, mikotoksine, histamin i njemu slične tvari ili i druge mikroorganizme ili tkivne parazite iznad dopuštenih količina,
- sadrži prirodne toksine ili druge prirodne toksične tvari iznad dopuštenih količina,
- sadrži ostatke pesticida, veterinarskih lijekova, metale i metaloide te druge tvari štetne za zdravlje ljudi iznad dopuštenih količina,
- sadrži prehrambene aditive koji se ne smiju rabiti u određenoj vrsti hrane ili ako je sadržaj prehrambenih aditiva prisutnih u hrani iznad dopuštenih količina,
- sadrži radionuklide iznad propisane granice ili ako je ozračena iznad dopuštene granice,
- ambalaža sadrži mikroorganizme ili druge tvari koje mogu utjecati na povećanje sadržaja tvari štetnih za zdravlje ljudi u hrani,
- ako potječe od uginulih životinja ili od životinja kojih klaonička obrada iz bilo kojeg razloga nije dopuštena.

(2) Neprikladnom za ljudsku konzumaciju smatra se hrana ako:

- su senzorska svojstva hrane zbog fizikalnih, kemijskih, mikrobioloških ili drugih procesa izmijenjena toliko da hrana nije prikladna za prehranu ljudi,
- sadrži tvari ili sirovine koje nisu toksikološki evaluirane, provjerene i sigurne za ljudsku uporabu,
  - sadrži mehanička onečišćenja i primjese koje mogu biti štetne za zdravlje ljudi,
- je ambalaža oštećena tako da su moguće mikrobiološke i kemijske promjene hrane u granicama većim od dopuštenih.

Članak 14.

Mjere ograničenja stavljanja hrane na tržište i zahtjev za povlačenje hrane s tržišta, ako postoje razlozi za sumnju da je hrana zdravstveno neispravna, donosi ministar poljoprivrede i šumarstva, odnosno ministar zdravstva, prema vrstama hrane, sukladno popisu nadzora sadržanom u Dodatku ovoga Zakona koji je njegov sastavni dio.

Članak 15.

(1) Hrana kojoj je istekao rok valjanosti, ako se laboratorijskim ispitivanjem utvrdi da je zdravstveno ispravna, a uz odobrenje koje izdaju Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva i Ministarstvo zdravstva, ovisno o nadležnosti, može se u roku određenom odobrenjem:

– upotrijebiti u ponovnoj proizvodnji hrane,

– prodavati, ili

– darivati.

(2) Hrana iz stavka 1. ovoga članka namijenjena za darivanje ili prodaju mora na prodajnom mjestu imati posebno istaknutu obavijest da je to hrana kojoj je rok valjanosti istekao, ali da je ona i dalje zdravstveno ispravna.

(3) Način podnošenja zahtjeva te uvjete za dobivanje odobrenja iz stavka 1. ovoga članka propisat će ministar zdravstva uz suglasnost ministra poljoprivrede i šumarstva.

2. Provedbeni propisi koji se odnose na zdravstvenu ispravnost i higijenu hrane

Članak 16.

(1) Ministar zdravstva uz suglasnost ministra poljoprivrede i šumarstva donosi propise:

– kojima se u hrani mogu zabraniti ili dopustiti neke vrste i količine toksina, mikroorganizama, i ona teških metala i nemetala, ostataka pesticida, veterinarskih lijekova, radionuklida i drugih tvari štetnih za zdravlje ljudi, nadalje toksikološki evaluiranih prehrambenih aditiva, tvari koje utječu na prehrambenu vrijednost hrane namijenjene za posebne prehrambene potrebe,

– o zdravstvenoj ispravnosti predmeta koji dolaze u neposredan dodir s hranom,

– o obradi i uklanjanju hrane koja ne udovoljava propisanim uvjetima zdravstvene ispravnosti,

– o provođenju monitoringa hrane radi utvrđivanja razina nutrijenata, kontaminanata, aditiva i drugih sastojaka i tvari, a kojemu je cilj utvrđivanje unosa pojedinih sastojaka ili tvari u organizam te procjena ugroženosti zdravlja stanovništva,

– o načinu uzimanja uzoraka, odnosno o metodama za obavljanje analize hrane.

(2) Ministar zdravstva uz prethodno pribavljeno mišljenje ministra poljoprivrede i šumarstva donosi propise:

– o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće, stolne vode, mineralne i izvorske vode ili vode za proizvodnju hrane namijenjene stavljanju na tržište,

– o zdravstvenim i higijenskim uvjetima kojima moraju udovoljavati osobe koje dolaze u neposredan dodir s hranom, kao i o zahtjevima o radnoj odjeći i obući potrebnoj radi zaštite zdravstvene ispravnosti hrane,

- o ograničenju ili zabrani određenih uvjeta stavljanja na tržište hrane namijenjene ljudskoj konzumaciji, osim hrane pretežito životinjskog podrijetla,
- o ograničenju ili zabrani uporabe određenih sirovina, osim sirovina pretežito životinjskog podrijetla, u proizvodnji hrane, a koje potječu iz specifičnih izvora, bilo po mjestu podrijetla, svojoj prirodi, naknadnoj obradi ili drugim karakteristikama.

(3) Ministar poljoprivrede i šumarstva uz suglasnost ministra zdravstva donosi propise o primjeni bilo kojeg postupka u proizvodnji i pripremi hrane, a koji može utjecati na higijenu i zdravstvenu ispravnost.

(4) Ministar poljoprivrede i šumarstva uz prethodno pribavljeno mišljenje ministra zdravstva donosi propise:

- o ograničenju ili zabrani određenih uvjeta stavljanja na tržište hrane pretežito životinjskog podrijetla namijenjene ljudskoj konzumaciji,
- o ograničenju ili zabrani uporabe određenih sirovina pretežito životinjskog podrijetla u proizvodnji hrane koje potječu iz specifičnih izvora, bilo po vrsti životinje, mjestu podrijetla, svojoj prirodi, naknadnoj obradi ili drugim karakteristikama.

(5) Propise iz ovoga članka i propise iz članka 26. stavka 1., 2., 4. i 5., iz članka 29. stavka 6. i članka 74. stavka 2. i 5. ovoga Zakona donosi nadležni ministar uz prethodno pribavljeno mišljenje Hrvatske agencije za hranu.

IV. UVOZ I IZVOZ HRANE

Uvoz

Članak 17.

- (1) Hrana koja se uvozi u Republiku Hrvatsku radi stavljanja na tržište, mora udovoljavati odredbama propisa o hrani.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako postoji posebni međunarodni ugovor sklopljen između Republike Hrvatske i zemlje izvoznice, hrana koja se uvozi u Republiku Hrvatsku radi stavljanja na tržište mora udovoljavati uvjetima sadržanim u ugovoru.

Izvoz

Članak 18.

- (1) Hrana izvezena iz Republike Hrvatske, radi stavljanja na tržište u drugoj zemlji, mora udovoljavati odredbama propisa o hrani.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, hrana izvezena iz Republike Hrvatske, mora udovoljavati uvjetima utvrđenima zakonima koji su na snazi u zemlji uvoznici.

- (3) Iznimno od stavka 1. i 2. ovoga članka, ako postoji posebni međunarodni ugovor sklopljen između Republike Hrvatske i zemlje uvoznice, hrana koja se izvozi iz Republike Hrvatske mora udovoljavati uvjetima sadržanim u ugovoru.

Nadzor zdravstvene ispravnosti hrane pri uvozu

Članak 19.

- (1) Uvoznik hrane mora graničnom veterinarskom inspektoru Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, odnosno graničnom sanitarnom inspektoru Ministarstva zdravstva, podnijeti zahtjev za pregled pošiljke hrane koju uvozi radi utvrđivanja zdravstvene ispravnosti.
- (2) Iznimno od nadležnosti utvrđenih u Dodatku, Hrvatska agencija za hranu u suradnji s ministrom poljoprivrede i šumarstva i ministrom zdravstva utvrdit će proizvode unutar označenih tarifnih oznaka iz Dodatka za koje će se definirati odstupanja od nadležnosti inspekcija utvrđenih u Dodatku.
- (3) Pregled pošiljke radi utvrđivanja zdravstvene ispravnosti hrane obavlja na graničnim veterinarskim prijelazima granični veterinarski inspektor, a na drugim mjestima granični sanitarni inspektor.
- (4) Granične veterinarske prijelaze iz stavka 2. ovoga članka provedbenim propisom utvrđuje ministar poljoprivrede i šumarstva, a druga mjesta na kojima se obavlja pregled pošiljke ministar zdravstva.

Članak 20.

- (1) Carinarnica, odnosno carinska ispostava, ne može obaviti carinski postupak carinjenja pošiljke hrane dok granični veterinarski inspektor, odnosno granični sanitarni inspektor, ne utvrdi zdravstvenu ispravnost pošiljke i rješenjem odobri njezin uvoz.
- (2) Carinska služba dužna je, u okviru svojih prava i dužnosti, omogućiti nadležnom graničnom inspektoru iz članka 19. ovoga Zakona, uvid u dokumentaciju i nesmetano obavljanje kontrole zdravstvene ispravnosti hrane.
- (3) Do okončanja postupka utvrđivanja zdravstvene ispravnosti hrane, a prije okončanja carinskog postupka, pošiljke se mogu uskladištiti u carinskim skladištima koja udovoljavaju zahtjevima iz članka 22. i 26. ovoga Zakona.
- (4) Nadležni granični veterinarski inspektor, odnosno granični sanitarni inspektor, radi provjere zdravstvene ispravnosti hrane koja se uvozi, ima pravo uzimati uzorke i dati ih na ispitivanje u ovlaštene laboratorije.
- (5) Troškove naknade za pregled pošiljke, izdavanje rješenja iz stavka 1. ovoga članka te troškove laboratorijskog ispitivanja snosi uvoznik.

Članak 21.

- (1) Pri uvozu hrane za koju je sukladno propisima o hrani obvezatna međunarodna svjedodžba (certifikat) o zdravstvenoj ispravnosti, pošiljke mora pratiti propisana međunarodna svje-

dodžba (certifikat) o zdravstvenoj ispravnosti pošiljke ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

(2) Za hranu koja se uvozi mogu se na temelju dvostranih ili višestranih ugovora priznati međunarodne svjedodžbe (certifikati) o zdravstvenoj ispravnosti pošiljke, izdane od ovlaštenog tijela zemlje izvoznice.

(3) Ako ugovori iz stavka 2. ovoga članka ne postoje, priznavanje međunarodnih svjedodžbi (certifikata) i drugih dokumenata obavlja se na temelju provedbenih propisa koji donose ministar poljoprivrede i šumarstva odnosno ministar zdravstva.

(4) Međunarodne svjedodžbe (certifikati) i drugi dokumenti o zdravstvenoj ispravnosti moraju biti na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu te jeziku zemlje podrijetla.

V. UPISNIK I ODOBRAVANJE OBJEKATA

Članak 22.

(1) Objekti koji se koriste u primarnoj proizvodnji hrane moraju biti upisani u upisnik Ministarstva poljoprivrede i šumarstva.

(2) Objekti koji se koriste u proizvodnji, preradi i skladištenju hrane moraju biti upisani u upisnik Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, odnosno Ministarstva zdravstva, sukladno nadležnostima u propisivanju općih ili specifičnih uvjeta higijene hrane iz članka 26. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Objekti koji se koriste u pripremanju, obradi ili preradi hrane na maloprodajnom mjestu uključivo i pokretni i/ili privremeni prostori (stacionarni i pokretni kiosci hrane, prodajna mjesta na tržnici, pokretna vozila za prodaju) moraju biti upisani u evidenciju Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, odnosno Ministarstva zdravstva sukladno nadležnostima u propisivanju općih ili specifičnih uvjeta higijene hrane iz članka 26. stavka 4. i 5. ovoga Zakona.

(4) Radi upisivanja u evidenciju iz stavka 3. ovoga članka nadležni uredi državne uprave, službe za gospodarstvo, nakon donošenja rješenja o ispunjavanju uvjeta utvrđenih posebnim propisima, dužni su primjerak rješenja dostaviti Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva odnosno Ministarstvu zdravstva.

(5) Objekti u kojima se proizvodi, prerađuje i skladišti hrana životinjskog podrijetla moraju biti odobreni sukladno propisima o veterinarstvu.

(6) Ministar zdravstva može u okviru svoje nadležnosti propisanih člankom 26. stavkom 2. podstavkom 2., stavkom 4. podstavkom 2. i stavkom 5. ovoga Zakona donijeti provedbeni propis kojim će se utvrditi vrsta objekata za koje je potrebno provesti postupak odobravanja te rok u kojemu će subjekti koji već posluju s hranom u objektima koji podliježu postupku odobravanja, udovoljiti uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donijetim na temelju ovoga Zakona.

- (7) U objektima koji podliježu postupku odobravanja ne može se započeti obavljanje djelatnosti bez odobrenja. Nadležno tijelo odobrit će samo one objekte za koje je proveden stručni nadzor radi provjere ispunjavanja propisanih uvjeta.
- (8) Nadležna ministarstva svakom objektu iz stavka 1. i 2. ovoga članka u postupku upisa u upisnik izdaju rješenje o upisu u upisnik i dodjeljuju registracijski broj ili broj odobrenja.
- (9) Subjekti u poslovanju s hranom, osim onih koji djeluju na maloprodajnoj razini, osigurat će da hrana, koju su oni proizveli, bude označena registracijskim brojem ili brojem odobrenja iz upisnika.
- (10) Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, odnosno Ministarstvo zdravstva vode evidencije iz stavka 3. ovoga članka i upisnike registriranih ili odobrenih objekata iz stavka 1. i 2. ovoga članka, te popis dostavljaju Hrvatskoj agenciji za hranu.
- (11) Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, odnosno Ministarstvo zdravstva će rješenjem brisati subjekt u poslovanju s hranom upisan u upisnik iz stavka 10. ovoga članka, na njegov zahtjev, odnosno kad se utvrdi da je objekt prestao udovoljavati uvjetima propisanim propisima o hrani.
- (12) Sadržaj, oblik i način vođenja evidencija i upisnika registriranih ili odobrenih objekata te postupak označavanja registracijskim brojem ili brojem odobrenja propisuje ministar poljoprivrede i šumarstva odnosno ministar zdravstva.

Privremena zabrana obavljanja djelatnosti

Članak 23.

Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, odnosno Ministarstvo zdravstva mogu privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti u objektima iz članka 22. ovoga Zakona u slučajevima:

- kada se tijekom inspekcijskog nadzora utvrdi da je objekt bio korišten protivno odredbama propisa o hrani,
- kada je takav postupak prijeko potreban ili svrhovit radi osiguranja zdravstvene ispravnosti hrane.

Troškovi postupka odobravanja objekata

Članak 24.

- (1) Za objekte iz članka 22. stavka 5. i 6. ovoga Zakona koji podliježu postupku odobravanja nadležni ministar osniva stručno povjerenstvo.
- (2) Troškove za rad povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka određuje nadležni ministar, a snosi podnositelj zahtjeva.

VI. OBVEZE SUBJEKATA U POSLOVANJU S HRANOM

Opća odgovornost za higijenu i zdravstvenu ispravnost hrane

Članak 25.

Za svaku štetu oštećenja zdravlja ljudi zbog konzumacije zdravstveno neispravne hrane odgovaraju subjekti u poslovanju s hranom u svim fazama proizvodnje, prerade, distribucije i prodaje.

Opći i specifični uvjeti higijene hrane

Članak 26.

(1) Subjekti u poslovanju s hranom na razini primarne proizvodnje moraju osigurati sustavno provođenje općih ili specifičnih uvjeta higijene hrane koje utvrđuje ministar poljoprivrede i šumarstva provedbenim propisom.

(2) Subjekti za proizvodnju, preradu, skladištenje i prijevoz hrane moraju osigurati sustavno provođenje općih ili specifičnih uvjeta higijene koje utvrđuju provedbenim propisima:

– ministar poljoprivrede i šumarstva za hranu pretežito životinjskog podrijetla,

– ministar zdravstva za svu ostalu hranu.

(3) Subjekti koji posluju s hranom u maloprodaji moraju udovoljavati općim minimalno-tehničkim uvjetima utvrđenim propisima o trgovini.

(4) Subjekti koji hranu na maloprodajnom mjestu pripremaju, obrađuju ili prerađuju te rashlađuju i/ili skladište tu hranu, moraju osigurati sustavno provođenje specifičnih uvjeta higijene koje utvrđuju provedbenim propisima:

– ministar poljoprivrede i šumarstva za hranu pretežito životinjskog podrijetla,

– ministar zdravstva za svu ostalu hranu.

(5) Subjekti koji posluju s hranom u ugostiteljskoj djelatnosti moraju osigurati sustavno provođenje općih i/ili specifičnih uvjeta higijene koje utvrđuje provedbenim propisom ministar zdravstva uz suglasnost ministra turzima.

Odgovornost u vezi s hranom koja ne udovoljava propisanim zahtjevima

Članak 27.

(1) Ako subjekt u poslovanju s hranom zna ili opravdano sumnja da hrana koju je uvezao, proizveo, preradio, stavio na tržište ili distribuirao, ne udovoljava zahtjevima zdravstvene ispravnosti, dužan je odmah započeti postupak sprječavanja stavljanja hrane na tržište, odnosno povlačenja s tržišta hrane u slučajevima kada proizvod nije više pod njegovom neposrednom kontrolom te o tome obavijestiti Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, odnosno Ministarstvo zdravstva.

(2) Ako je hrana već stigla do potrošača, subjekt u poslovanju s hranom mora učinkovito i točno obavijestiti potrošače o razlozima za njezino povlačenje, i ako je potrebno, od potrošača

tražiti povrat hrane kojom su već opskrbljeni, kada ostale mjere nisu dovoljne za postizanje visoke razine zaštite zdravlja.

(3) Subjekt u poslovanju s hranom u maloprodaji ili distribucijskoj djelatnosti, koja nema izravnog utjecaja na ambalažu, deklariranje, zdravstvenu ispravnost hrane, unutar granica svoje djelatnosti mora započeti postupak povlačenja s tržišta hrane koja ne udovoljava zahtjevima o zdravstvenoj ispravnosti kad o tome dobije obavijest, odnosno rješenje kojim se nalaže poduzimanje mjera.

(4) Subjekt u poslovanju s hranom mora nadležnim tijelima dati informacije prijeko potrebne za sljedivost hrane.

(5) Subjekt u poslovanju s hranom mora surađivati i ne smije sprječavati drugu osobu da surađuje s nadležnim tijelima u mjerama poduzetim radi smanjivanja rizika koji potječe od hrane kojima oni opskrbljuju ili su opskrbljivali tržište.

Zahtjevi koji se odnose na mogućnost sljedivosti hrane

Članak 28.

(1) Mogućnost sljedivosti mora biti uspostavljena u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije hrane, sirovina biljnog i životinjskog podrijetla, životinja koje proizvode hranu ili služe za proizvodnju hrane, kao i sljedivosti bilo koje druge tvari koja je namijenjena ugradnji ili se može očekivati da će biti ugrađena u hranu.

(2) Subjekti u poslovanju s hranom dužni su uspostaviti sustav evidencija, odnosno baze podataka i osigurati postupke koji će im omogućiti da u svakom trenutku mogu identificirati svaku pravnu i fizičku osobu koja ih je opskrbljivala hranom, životinjama koje proizvode hranu ili služe za proizvodnju hrane ili bilo kojim drugim tvarima koje su namijenjene proizvodnji ili se može očekivati da će biti upotrijebljene u proizvodnji hrane.

(3) Subjekti u poslovanju s hranom dužni su uspostaviti baze podataka i osigurati postupke koji će im omogućiti da u svakom trenutku mogu identificirati druge subjekte u poslovanju s hranom kojima su isporučivali hranu.

(4) Subjekti u poslovanju s hranom dužni su podatke iz stavka 2. i 3. ovoga članka čuvati tri godine te ih na zahtjev u svakom trenutku učiniti dostupnim nadležnim tijelima.

(5) Hrana koja je stavljena na tržište ili je vjerojatno da će biti stavljena na tržište mora biti deklarirana ili na drugi način identificirana putem odgovarajuće propisane dokumentacije ili drugih informacija, da bi se osigurala mogućnost sljedivosti.

Zahtjevi koji se odnose na sustav samokontrole

Članak 29.

(1) Subjekt u poslovanju s hranom, osim na razini primarne proizvodnje, dužan je uspostaviti i provoditi redovite kontrole higijenskih uvjeta proizvodnje u svakom objektu pod njegovom kontrolom, provedbom preventivnog postupka samokontrole, razvijenog u skladu sa sljedećim načelima sustava analize opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka (u daljnjem tekstu: HACCP):

- identificirati sve opasnosti koje moraju biti spriječene, uklonjene ili smanjene na prihvatljivu razinu,
- identificirati kritične kontrolne točke na mjestima na kojima je kontrola bitna za sprječavanje ili uklanjanje opasnosti ili za njihovo smanjivanje na prihvatljivu razinu,
- utvrditi kritične granice (limite) na kritičnim kontrolnim točkama koje razdvajaju prihvatljivo od neprihvatljivog za sprječavanje, uklanjanje ili smanjivanje identificiranih opasnosti,
- utvrditi i provesti učinkovite postupke sustavnog praćenja kritičnih kontrolnih točaka,
- utvrditi korektivne postupke kada sustav praćenja upozori na to da kritična kontrolna točka nije pod kontrolom,
- utvrditi postupke verificiranja radi utvrđivanja učinkovitosti provođenja mjera navedenih u podstavku 1. do 5. ovoga stavka, postupke verifikacije moraju provoditi redovito objekti i nadležni inspektori u objektima,
- utvrditi dokumente i evidencije primjerene prirodi i opsegu posla koji će prikazivati učinkovitu primjenu mjera navedenih u podstavku 1. do 6. ovoga stavka.

(2) Subjekt u poslovanju s hranom na razini primarne proizvodnje, dužan je uspostaviti i provoditi redovite kontrole higijenskih uvjeta proizvodnje u svakom objektu pod njegovom kontrolom provedbom preventivnog postupka samokontrole, razvijenog u skladu s dobrom proizvođačkom praksom.

(3) Početnu provjeru usklađenosti HACCP planova za objekte iz stavka 1. ovoga članka obavlja Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, odnosno Ministarstvo zdravstva sukladno nadležnostima utvrđenim u članku 26. stavku 2., 4. i 5. ovoga Zakona.

(4) Ako rezultati samokontrola navedenih u stavku 1. ovoga članka otkriju postojanje rizika za zdravlje ljudi, drži se da hrana ne udovoljava propisanim zahtjevima zdravstvene ispravnosti, a subjekt u poslovanju s hranom dužan je poduzeti mjere u skladu sa člankom 27. ovoga Zakona.

(5) Uvjete za provedbu sustava samokontrole u objektima iz stavka 1. i 2. ovoga članka utvrđuju provedbenim propisima ministar poljoprivrede i šumarstva odnosno ministar zdravstva sukladno nadležnostima utvrđenim u članku 26. stavku 2. i 4. ovoga Zakona.

(6) Ministar poljoprivrede i šumarstva, odnosno ministar zdravstva mogu u provedbenim propisima iz stavka 5. ovoga članka utvrditi izuzeća od odredbi iz stavka 1. ovoga članka za određene subjekte koji posluju s hranom, a posebice za male subjekte, određene kategorije subjekata u maloprodaji te u proizvodnji tradicionalnih proizvoda, uz uvjet da je osigurana primjerena razina higijene provedbom postupka samokontrole, razvijenog u skladu s dobrom proizvođačkom praksom.

VII. NOVA HRANA

Kategorije nove hrane

Članak 30.

(1) U novu hranu ubrajaju se sljedeće kategorije hrane:

- hrana i sastojci hrane koji sadrže genetski modificirane organizme ili se sastoje od njih (u daljnjem tekstu: GMO),
- hrana i sastojci hrane, osim prehrambenih aditiva (aroma i enzima), koji su proizvedeni od GMO, ali ne sadrže GMO,
- hrana ili sastojci hrane s novom ili namjerno modificiranom primarnom molekularnom strukturom,
- hrana i sastojci hrane koji se sastoje od mikroorganizama, gljivica ili algi ili su izolirani iz njih,
- hrana ili sastojci hrane koji se sastoje od biljaka ili životinja, mineralnih ili sintetskih tvari ili su izlučeni iz njih, osim hrane i sastojaka hrane koji su dobiveni tradicionalnim načinima razmnožavanja ili za koje je odavno poznato da se sigurno mogu konzumirati,
- hrana i sastojci hrane na kojoj je bio primijenjen proizvodni postupak koji se sada ne koristi, a u slučajevima kada on uzrokuje znatne promjene u sastavu ili strukturi hrane ili sastojaka hrane, koje utječu na njihovu prehrambenu vrijednost, metabolizam, ili razinu nepoželjnih tvari.

(2) Kategorije nove hrane navedene u stavku 1. ovoga članka ne smiju:

- biti opasne za zdravlje krajnjeg potrošača,
- stvarati zablude kod krajnjeg potrošača,
- razlikovati se toliko od hrane ili sastojaka hrane koju bi po svojoj namjeni trebali zamijeniti da bi njihova potrošnja bila za krajnjeg potrošača u prehranbenom smislu nepovoljna.

(3) Na kategorije nove hrane iz stavka 1., podstavka 1. i 2. ovoga članka primjenjuju se odredbe ovoga Zakona i posebnih propisa.

Stavljanje na tržište nove hrane

Članak 31.

(1) Za stavljanje nove hrane prvi put na tržište Republike Hrvatske podnositelj zahtjeva mora pribaviti dopuštenje sukladno odredbama ovoga Zakona i posebnog propisa.

(2) Dopuštenje iz stavka 1. ovoga članka izdaje ministar zdravstva uz suglasnost ministra poljoprivrede i šumarstva, na temelju prethodno pribavljenoga znanstvenog mišljenja Hrvatske agencije za hranu.

(3) Dopuštenje za stavljanje na tržište hrane i sastojaka hrane koja sadrži ili se sastoji od GMO, te hrane i sastojaka hrane koja je proizvedena od GMO, ali ih ne sadrži, izdaje ministar

zdravstva uz suglasnost ministra poljoprivrede i šumarstva, na temelju prethodno pribavljenog znanstvenog mišljenja Hrvatske agencije za hranu.

- (4) Uvjete i postupak za izdavanje dopuštenja iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar zdravstva uz suglasnost ministra poljoprivrede i šumarstva.

Upisnik o izdanim dopuštenjima za stavljanje na tržište nove hrane

Članak 32.

- (1) Ministarstvo zdravstva vodi upisnik o izdanim dopuštenjima za stavljanje na tržište nove hrane.

- (2) Sadržaj, oblik i način vođenja upisnika iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar zdravstva.

Zabrana stavljanja na tržište nove hrane

Članak 33.

- (1) Ako postoje znanstvene nedoumice glede štetnog djelovanja nove hrane na zdravlje ljudi, posebice hrane i sastojaka hrane koji sadrže genetski modificirane organizme ili se sastoje od njih, ministar zdravstva uz suglasnost ministra poljoprivrede i šumarstva može privremeno zabraniti njezino stavljanje na tržište radi sprječavanja ili umanjivanja mogućih negativnih utjecaja na zdravlje ljudi.

- (2) Ministar zdravstva uz suglasnost ministra poljoprivrede i šumarstva trajno će zabraniti stavljanje na tržište nove hrane, posebice hrane i sastojaka hrane koji sadrže genetski modificirane organizme ili se sastoje od njih, ako se na temelju znanstvene procjene rizika utvrdi njezina štetnost za zdravlje ljudi.

- (3) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, Ministarstva zdravstva ili Hrvatske agencije za hranu, može zabraniti privremeno ili trajno uvoz nove hrane koja sadrži genetski modificirane organizme u slučaju nedostatka znanstvenih informacija i znanja o mogućim razmjerima negativnih posljedica na život i zdravlje ljudi.

Neškodljivo uklanjanje nove hrane

Članak 34.

Nova hrana, posebice hrana i sastojci hrane koji sadrže genetski modificirane organizme ili se sastoje od njih, a za koju se utvrdi da ne udovoljava zahtjevima zdravstvene ispravnosti propisane ovim Zakonom, mora se neškodljivo ukloniti sukladno posebnom propisu.

VIII. KAKVOĆA HRANE

Članak 35.

(1) Subjektima u poslovanju s hranom dopušteno je da proizvode, stavljaju na tržište hranu propisane kakvoće, kao i hranu za koju nisu propisani zahtjevi kakvoće, ako hrana odgovara odredbama o zdravstvenoj ispravnosti i navodima na deklaraciji.

(2) Ministar poljoprivrede i šumarstva uz prethodno pribavljeno mišljenje ministra zdravstva donosi provedbene propise kojima se uređuje kakvoća hrane, radi:

– zaštite interesa potrošača,

– omogućavanja potrošačima da izvrše izbor u vezi s hranom koju konzumiraju.

(3) Provedbenim propisima iz stavka 2. ovoga članka utvrđuju se zahtjevi koji se odnose na:

– klasifikaciju, kategorizaciju i nazivlje hrane,

– senzorska svojstva i sastav hrane,

– vrstu i količinu sirovina, dodataka i drugih tvari koji se rabe u proizvodnji i preradi hrane,

– tehnološke postupke koji se primjenjuju u proizvodnji i preradi hrane,

– metode uzimanja uzoraka i analitičke metode radi kontrole kakvoće hrane,

– dodatne ili specifične podatke koji bi trebali biti navedeni na deklaraciji hrane.

IX. OZNAKA TRADICIONALNOG UGLEDA HRANE

Članak 36.

(1) Hrana može biti označena oznakom »tradicionalni ugled«, ako je proizvedena korištenjem tradicionalnih sirovina ili ima tradicionalni sastav ili je proizvedena ili prerađena na tradicionalni način, a odlikuje se osobitim svojstvima u odnosu na drugu sličnu hranu iz iste kategorije.

(2) Hranu iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje ministar poljoprivrede i šumarstva provedbenim propisom.

(3) Pravo na podnošenje zahtjeva za dodjelu oznake »tradicionalni ugled« imaju proizvođači i prerađivači te udruženja proizvođača i/ili prerađivača (u daljnjem tekstu: udruženja) bez obzira na pravni oblik ili sastav udruženja, koji proizvode ili prerađuju takvu hranu. Podnositelji zahtjeva dužni su uz zahtjev priložiti specifikaciju za prehrambeni proizvod.

(4) Ministar poljoprivrede i šumarstva propisuje uvjete i postupak za priznavanje posebnih svojstava hrane, sadržaj specifikacije, te osniva Povjerenstvo za dodjelu oznake »tradicionalni ugled«.

Članak 37.

(1) Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva vodi upisnik prehrambenih proizvoda koji nose oznaku »tradicionalni ugled«.

(2) Sadržaj, oblik i način vođenja upisnika iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar poljoprivrede i šumarstva.

Članak 38.

(1) Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva donosi rješenje o upisu u upisnik iz članka 37. ovoga Zakona na temelju zahtjeva udruženja, ako su ispunjeni propisani uvjeti.

(2) Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva rješenjem će brisati iz upisnika prehrambeni proizvod ako utvrdi da je prestao udovoljavati propisanim uvjetima.

X. OZNAKE IZVORNOSTI I OZNAKE ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA HRANE

1. Oznaka izvornosti

Članak 39.

(1) Oznaka izvornosti naziv je regije, određenog mjesta ili, u iznimnim slučajevima, zemlje koji se rabi za označavanje hrane (prehrambenog proizvoda):

– koja potječe iz te regije, odnosno iz tog mjesta ili iz te zemlje, i

– čija kakvoća ili karakteristike, u bitnom ili isključivo, nastaju pod utjecajem posebnih prirodnih i ljudskih čimbenika određene zemljopisne sredine i njezina se proizvodnja, prerada i priprema u cijelosti odvija u tom zemljopisnom području.

(2) Iznimno od odredbi stavka 1. ovoga članka, zemljopisne oznake koje imaju dokazano tradicionalno obilježje, iznimnu reputaciju i dobro su poznate, registriraju se kao oznake izvornosti, kada sirovine za prehrambeni proizvod potječu iz područja koje je šire ili različito od područja prerade, pod uvjetom:

– da je područje proizvodnje sirovina ograničeno,

– da postoje posebni uvjeti za proizvodnju sirovina.

(3) Sirovine iz stavka 2. ovoga članka samo su žive životinje, meso i mlijeko.

(4) Hranu koja može nositi oznaku izvornosti utvrđuje ministar poljoprivrede i šumarstva provedbenim propisom.

(5) Područja i uvjete iz stavka 1. i 2. ovoga članka, te način kontrole, pobliže određuje provedbenim propisom ministar poljoprivrede i šumarstva.

2. Oznaka zemljopisnog podrijetla

Članak 40.

(1) Oznaka zemljopisnog podrijetla naziv je regije, određenog mjesta ili, u iznimnim slučajevima, zemlje koja se rabi za označavanje hrane:

– koja potječe iz te regije, odnosno iz tog mjesta ili iz te zemlje, te

– koja ima specifičnu kakvoću, ugled ili drugo obilježje koje se pripisuje njezinom zemljopisnom podrijetlu, i njezina se proizvodnja i/ili prerada i/ili priprema odvija u tom zemljopisnom području.

(2) Hranu koja može nositi oznaku zemljopisnog podrijetla utvrđuje ministar poljoprivrede i šumarstva provedbenim propisom.

(3) Područja i uvjete iz stavka 1. ovoga članka, te način kontrole, pobliže određuje provedbenim propisom ministar poljoprivrede i šumarstva.

3. Registracija tradicionalnih zemljopisnih i nezemljopisnih naziva

Članak 41.

Tradicionalni zemljopisni ili nezemljopisni nazivi koji se rabe za označavanje hrane (prehrambenog proizvoda) koja potječe iz neke regije ili iz nekoga određenog mjesta mogu se registrirati kao oznake izvornosti, ako taj prehrambeni proizvod udovoljava uvjetima navedenim u članku 39. stavku 1. podstavku 2. ovoga Zakona.

4. Nazivi koji se ne mogu registrirati

Članak 42.

(1) Ne može se registrirati kao oznaka izvornosti ili kao oznaka zemljopisnog podrijetla:

– naziv koji ne udovoljava uvjetima propisanim ovim Zakonom,

– naziv kojega bi registracija, zbog reputacije, poznatosti i duljine upotrebe žiga, mogla dovesti potrošače u zabludu o pravom identitetu prehrambenog proizvoda,

– naziv koji je u proturječju s nazivom biljne vrste ili životinjske pasmine i koji zbog toga može dovesti javnost i potrošače u zabludu o pravom podrijetlu prehrambenog proizvoda,

– naziv koji je, iako se odnosi na određeno mjesto ili na određenu regiju u kojoj je prehrambeni proizvod izvorno proizveden ili stavljen na tržište, postao uobičajeni naziv za taj proizvod (generički naziv).

(2) Pri utvrđivanju je li neki naziv postao generički u smislu odredbi stavka 1. podstavka 4. ovoga članka, uzimaju se u obzir svi čimbenici, a osobito postojeća situacija u zemljopisnom području iz kojeg taj naziv potječe i u područjima potrošnje proizvoda.

(3) Registrirani nazivi ne mogu postati, za vrijeme trajanja zaštite, generički nazivi.

5. Postupak za registraciju

Članak 43.

- (1) Postupak za registraciju oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla provodi Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva.
- (2) Postupak iz stavka 1. ovoga članka pokreće se podnošenjem zahtjeva za registraciju.
- (3) U postupku iz stavka 1. ovoga članka plaćaju se naknade troškova postupka koje propisuje ministar poljoprivrede i šumarstva.
- (4) Protiv zaključaka i rješenja donesenih u postupku iz stavka 1. ovoga članka ne može se podnijeti žalba, ali može se pokrenuti upravni spor.
- (5) Ministar poljoprivrede i šumarstva osniva Povjerenstvo za registraciju oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla.

Osobe ovlaštene na podnošenje zahtjeva za registraciju

Članak 44.

- (1) Zahtjev za registraciju oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla za pojedini prehrambeni proizvod može podnijeti grupa proizvođača i/ili prerađivača toga proizvoda.
  - (2) Pod pojmom grupa iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva se svako udruženje proizvođača i/ili prerađivača određenoga prehrambenog proizvoda (u daljnjem tekstu: udruženje), bez obzira na pravni status koji to udruženje ima.
- (3) Pojedini proizvođač i/ili prerađivač, neovisno o tome je li fizička ili pravna osoba, može podnijeti zahtjev iz stavka 1. ovoga članka samo:
  - ako je u vrijeme podnošenja toga zahtjeva jedini proizvođač, odnosno prerađivač prehrambenog proizvoda za koji zahtjeva registraciju oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla u određenom zemljopisnom području,
  - ako jedino on rabi izvorne i nepromjenljive lokalne postupke,
  - ako zemljopisno područje ima svojstva koja se znatno razlikuju od svojstava susjednih područja i/ili ako se svojstva proizvoda razlikuju.

Sadržaj zahtjeva za registraciju

Članak 45.

- (1) Zahtjev za registraciju sadrži:
  - zahtjev za registraciju oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla koji sadrži, posebice: podatke o podnositelju, uključujući podatke o udruženju koje podnosi zahtjev i o svakom pojedinom proizvođaču odnosno prerađivaču koji pripada tom udruženju, s dokazima o ispunjavanju uvjeta propisanih ovim Zakonom,
  - specifikaciju proizvoda.

- (2) Podatke koje sadrži zahtjev i sadržaj specifikacije iz stavka 1. ovoga članka pobliže određuje provedbenim propisom ministar poljoprivrede i šumarstva.

6. Registri oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti

Članak 46.

- (1) Oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla upisuju se, danom pravomoćnosti rješenja o usvajanju zahtjeva za registraciju, u Registar oznaka izvornosti odnosno u Registar oznaka zemljopisnog podrijetla koje vodi Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva.
- (2) Sadržaj, oblik i način vođenja Registara iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar poljoprivrede i šumarstva.

7. Pravo uporabe registriranih oznaka

Članak 47.

- (1) Pravo uporabe registrirane oznake izvornosti ili oznake zemljopisnog podrijetla pripada svim proizvođačima i prerađivačima prehrambenog proizvoda za koji je oznaka registrirana, dok za to udovoljavaju uvjetima određenim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona (ovlašteni korisnici).
- (2) Ovlašteni korisnici iz stavka 1. ovoga članka imaju pravo uporabe registrirane oznake samo za označavanje onog proizvoda koji udovoljava specifikaciji iz članka 45. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona.
- (3) Zabranjena je uporaba registrirane oznake protivno stavku 1. i 2. ovoga članka.
- (4) Ovlašteni korisnici iz stavka 1. ovoga članka upisuju se u Upisnik korisnika registriranih oznaka izvornosti ili u Upisnik korisnika registriranih oznaka zemljopisnog podrijetla koje vodi Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva.
- (5) Postupak upisa i brisanja korisnika, te sadržaj, oblik i način vođenja upisnika iz stavka 4. ovoga članka određuje provedbenim propisom ministar poljoprivrede i šumarstva.

Članak 48.

- (1) Nazivi registrirani kao oznaka izvornosti ili kao oznaka zemljopisnog podrijetla ne smiju se:
- rabiti u komercijalne svrhe, ni izravno niti neizravno, za označavanje prehrambenih proizvoda koji nisu obuhvaćeni registracijom, ako su ti proizvodi usporedivi s proizvodima koji su obuhvaćeni registracijom, ili ako se tom uporabom iskorištava ugled zaštićenog naziva,
  - zloupotrebjavati, oponašati, ili rabiti za stvaranje zablude, čak i kad je naznačeno pravo podrijetlo prehrambenog proizvoda, uključujući uporabu zaštićenog naziva u prijevodu ili popraćenog izrazom kao što je »stil«, »tip«, »metoda«, »proizveden u«, »imitacija« i sl.,

– rabiti na način koji dovodi u zabludu o podrijetlu, izvornosti, vrsti ili bitnim svojstvima prehrambenog proizvoda na unutarnjoj ili vanjskoj ambalaži, na reklamnom materijalu ili na dokumentima koji se odnose na proizvod, a i na spremniku pakiranih proizvoda koji bi mogao navesti na pogrešan zaključak o njegovu podrijetlu,

– rabiti na bilo koji drugi način koji bi mogao dovesti javnost u zabludu o stvarnom podrijetlu prehrambenog proizvoda.

(2) Ako registrirani naziv sadrži u sebi naziv prehrambenog proizvoda koji se drži generičkim nazivom, uporaba toga generičkog naziva na odgovarajućim prehrambenim proizvodima ne drži se uporabom opisanom u stavku 1. podstavku 1. ili 2. ovoga članka.

8. Odnos prema Žigovima

Članak 49.

Registrirana oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla nema utjecaja na vrijednost i uporabu žiga koji je u dobroj vjeri registriran prije datuma podnošenja zahtjeva za registraciju te oznake.

9. Međunarodna registracija

Članak 50.

(1) Međunarodna registracija oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla provodi se na temelju međunarodnog ugovora o uzajamnoj zaštiti oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla koji obvezuje Republiku Hrvatsku.

(2) Naziv koji nije registriran, ili koji se više ne rabi u zemlji podrijetla, ne može se registrirati kao oznaka izvornosti ili kao oznaka zemljopisnog podrijetla u Republici Hrvatskoj.

10. Građanskopravna zaštita

Članak 51.

Na građanskopravnu zaštitu registriranih oznaka izvornosti ili oznaka zemljopisnog podrijetla primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju oznake zemljopisnog podrijetla proizvoda i usluga.

XI. DEKLARIRANJE ILI OZNAČAVANJE I REKLAMIRANJE HRANE

Opći zahtjevi deklariranja ili označavanja hrane

Članak 52.

(1) Hrana koja je stavljena na tržište Republike Hrvatske mora imati deklaraciju.

(2) Deklaracija podrazumijeva sve pisane oznake, trgovačku oznaku, zaštitni znak, naziv marke, slikovni prikaz ili simbol koji se odnosi na hranu, a stavlja se na ambalažu, naljepnicu ili privjesnicu, na dokumente te obavijesti koji prate ili se odnose na tu hranu.

(3) Deklaracija mora biti napisana na hrvatskom jeziku, latiničnom pismu, lako uočljiva, čitljiva i opće razumljiva.

(4) Deklaracija mora obvezatno sadržavati sljedeće podatke:

- naziv hrane pod kojim se ona prodaje,
- popis sastojaka,
- količinu određenih sastojaka ili kategoriju sastojaka,
- neto količinu za zapakiranu hranu,
- rok valjanosti,
- uvjete čuvanja, gdje je to potrebno, odnosno ako mogu utjecati na trajnost hrane,
- naziv i adresu proizvođača ili onoga koji hranu pakira i/ili stavlja na tržište,
- za uvozne proizvode pored naziva i adrese proizvođača i naziv i adresu sjedišta uvoznika, te zemlju podrijetla,
- pojedinosti o mjestu podrijetla ako bi propust takva navođenja mogao u znatno krivo navoditi potrošača o pravom podrijetlu,
- uputu za uporabu gdje je to potrebno radi pravilnog korištenja,
- za pića koja sadrže više od 1,2 % vol. alkohola stvarnu jakost alkohola po volumenu.

Hrana neprikladna za tržište

Članak 53.

(1) Nije dopušteno stavljanje na tržište hrane koja se drži neprikladnom za tržište.

(2) Hrana se drži neprikladnom za tržište ako:

- na deklaraciji nema označen rok valjanosti propisan od proizvođača, ako je rok valjanosti nečitljiv ili ako je istekao,
- sastav hranjivih tvari u hrani ne odgovara navodima na deklaraciji,
- sadrži dopuštene tvari ili sastojke u količinama višim ili nižim od propisanih.

Deklariranje ili označavanje hrane

Članak 54.

(1) Podaci na deklaraciji i način deklariranja ili označavanja hrane mora biti takav da ne obmanjuje potrošača, a posebice:

– glede karakteristika hrane, njezine prirode, identiteta, svojstava, sastava, količine, trajnosti, podrijetla, metode njezine izrade ili proizvodnje,

– u odnosu na pripisivanje hrani učinaka i svojstava koje ona nema,

– stvaranjem zablude da hrana ima neke posebne karakteristike, a sva slična hrana ima takve karakteristike.

(2) Deklariranjem i načinom deklariranja ne mogu se bilo kojoj hrani pripisivati svojstva sprječavanja, liječenja ili izlječenja bolesti, ili se pozivati na takva svojstva.

(3) Zabrane i ograničenja iz stavka 1. ovoga članka odnose se i na:

– prezentiranje hrane, posebice na njezin oblik, izgled ili ambalažu, materijale koji se rabe za pakiranje, način i mjesto na kojem je aranžirana i izložena,

– reklamiranje hrane.

Propisi o deklariranju hrane

Članak 55.

(1) Ministar poljoprivrede i šumarstva uz suglasnost ministra zdravstva donosi provedbeni propis kojim propisuje način deklariranja ili označavanja, prezentacije i reklamiranja te navođenja hranjivih vrijednosti hrane.

(2) Ministar zdravstva donosi provedbeni propis kojim propisuje označavanje hrane za posebne prehrambene potrebe (dijetetskih namirnica) sukladno propisima o hrani.

(3) Ministar poljoprivrede i šumarstva propisuje posebno označavanje proizvoda životinjskog podrijetla sukladno ovom Zakonu i propisima o veterinarstvu.

(4) Ministar poljoprivrede i šumarstva, odnosno ministar zdravstva pri donošenju propisa iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka može odrediti:

– da određene informacije koje se odnose na hranu budu na deklaraciji za zapakiranu hranu ili navedene na neki drugi način za hranu koja nije zapakirana,

– da posebni podaci koji se odnose na hranu budu deklarirani na neki drugi način,

– da se utvrde uobičajena značenja naziva pod kojim je hrana stavljena na tržište,

– posebne zahtjeve koji se odnose na deklariranje ili označavanje samo određene grupe proizvoda.

Reklamiranje alkoholnih pića

Članak 56.

(1) Zabranjeno je reklamiranje (oglašavanje) alkoholnih pića putem tiska, sredstava javnog priopćavanja, svih oblika reklame na javnim mjestima, objektima i sredstvima prometa, preko knjiga, časopisa, kalendara i odjevnih predmeta te preko naljepnica, plakata i letaka ako su te naljepnice, plakati i letci odvojeni od ambalaže alkoholnih pića.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka dopušteno je reklamiranje piva, vina i voćnih vina sukladno posebnom propisu.

(3) Reklamiranjem iz stavka 1. ovoga članka drže se svi oblici izravnog i neizravnog reklamiranja, uključujući i isticanje naziva proizvođača alkoholnih pića u reklamne svrhe, kao i dijeljenje alkoholnih pića u reklamne svrhe.

(4) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na stručne knjige, časopise i druge stručne publikacije u kojima se objavljuju informacije o svojstvima alkoholnih pića, ako su te stručne publikacije namijenjene isključivo proizvođačima ili prodavačima tih proizvoda.

(5) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na informiranje potrošača o svojstvima alkoholnih pića u objektima u kojima se ti proizvodi prodaju.

(6) Ministar zdravstva donosi provedbeni propis kojim uređuje uvjete i način obavješćivanja potrošača o svojstvima alkoholnih pića koje se ne drži reklamiranjem u smislu stavka 1. ovoga članka.

Deklariranje ili označavanje nove hrane

Članak 57.

(1) Nova hrana stavljena na tržište Republike Hrvatske, pored općih zahtjeva za deklariranje ili označavanje iz članka 52. ovoga Zakona, mora na deklaraciji sadržavati i dodatne posebne podatke, da bi potrošači bili obaviješteni o svim obilježjima ili svojstvima hrane, po kojima nova hrana ili njezin sastojak više nije odgovarajući postojećoj hrani ili sastojku hrane.

(2) U tom slučaju deklaracija mora sadržavati podatke o izmijenjenim obilježjima ili svojstvima, kao i metodu s pomoću koje je to obilježje ili svojstvo dobiveno.

(3) Hrana i sastojci hrane koji sadrže ili se sastoje od GMO mora na deklaraciji, ambalaži i popratnoj dokumentaciji imati vidnu oznaku da sadrži ili se sastoji od GMO te naziv GMO.

(4) Oznaka mora jasno navoditi »genetski modificirani organizam« ili sadržavati rečenicu »Ovaj proizvod sadrži genetski modificirani organizam.«.

(5) Hrana i sastojci u hrani koji potječu od GMO, ali ih ne sadrže, mora na deklaraciji, ambalaži i popratnoj dokumentaciji imati vidnu oznaku da potječe od GMO.

(6) Oznaka mora sadržavati rečenicu »Ovaj proizvod potječe od GMO.«.

(7) Poblize zahtjeve koji se odnose na deklariranje nove hrane propisat će provedbenim propisom ministar zdravstva uz suglasnost ministra poljoprivrede i šumarstva.

XII. SLUŽBENA KONTROLA ZDRAVSTVENE ISPRAVNOSTI I HIGIJENE HRANE

Službena kontrola zdravstvene ispravnosti i higijene hrane

Članak 58.

Službena kontrola zdravstvene ispravnosti i higijene hrane uključuje jednu ili više od sljedećih aktivnosti:

- inspekcijski nadzor,
- uzorkovanje i analizu,
- pregled deklaracija, dokumentacije i službenih evidencija,
- pregled evidencija iz članka 28. ovoga Zakona,
- pregled provođenja i učinkovitosti sustava samokontrole objekta na temelju provjere evidencija i dokumentacije navedenih u članku 29. ovoga Zakona.

Nadležnost inspekcija

Članak 59.

- (1) Inspekcijski nadzor u svrhu službene kontrole zdravstvene ispravnosti i higijene hrane provode sanitarni inspektori i granični sanitarni inspektori, odnosno veterinarski inspektori i granični veterinarski inspektori te drugi državni službenici koje za to ovlasti nadležni ministar.
- (2) Inspekcijski nadzor iz stavka 1. ovoga članka provodi se sukladno odredbama ovoga Zakona te posebnih propisa ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Opća načela inspekcijskog nadzora

Članak 60.

- (1) Inspekcijski nadzor zdravstvene ispravnosti i higijene hrane iz članka 59. ovoga Zakona provodi se:
  - redovito i u skladu s prioritetima utvrđenim procjenom rizika,
  - uvijek kada postoji sumnja na neudovoljavanje propisanim zahtjevima.
- (2) Inspekcijski nadzor mora se provoditi uz uporabu mjera primjerenih cilju koji slijedi.
- (3) Inspekcijski nadzor mora obuhvatiti sve faze proizvodnje, prerade i distribucije.
- (4) Inspekcijski nadzor treba provesti bez prethodne najave.

Sadržaj inspekcijskog nadzora

Članak 61.

Inspekcijskom nadzoru koji se provodi radi službene kontrole zdravstvene ispravnosti i higijene hrane podliježe sljedeće:

- smještaj objekta – lokacije, stanje objekta, ureda, okoline, proizvodnih pogona, prijevoznih sredstava koja se rabe u poslovanju s hranom, a posebice uvjeti utvrđeni u članku 22. i 26. ovoga Zakona,
- pregled zdravstvenog i higijenskog stanja osoblja i predmeta koji dolaze u neposredan dodir s hranom,
- sirovine, sastojci, tehnološka pomagala i druge tvari koje se rabe za pripremu i proizvodnju hrane,
  - poluproizvodi,
  - gotova hrana,
- sredstva za čišćenje i održavanje koja se rabe te postupci koji se primjenjuju u poslovanju s hranom,
  - postupci koji se primjenjuju pri izradi ili preradi hrane,
  - metode konzerviranja.

Uzimanje uzoraka za laboratorijsku analizu

Članak 62.

- (1) Radi službene kontrole zdravstvene ispravnosti hrane mogu se za potrebe laboratorijskih analiza uzeti uzorci sirovina, sastojka, tehnoloških pomagala i drugih tvari koje se rabe za pripremu i proizvodnju hrane, poluproizvoda, gotove hrane, predmeta koji dolaze u neposredan dodir s hranom, kao i sredstava za čišćenje i održavanje koja se rabe u poslovanju s hranom.
- (2) Subjekti u poslovanju s hranom dužni su za potrebe uzimanja uzoraka staviti besplatno na raspolaganje potrebne količine hrane, predmeta i sredstava iz stavka 1. ovoga članka.

XIII. SLUŽBENA KONTROLA KAKVOĆE HRANE

Službena kontrola kakvoće hrane

Članak 63.

Službena kontrola kakvoće hrane uključuje jednu ili više od sljedećih aktivnosti:

- inspekcijski nadzor,
- uzorkovanje i analizu,
- pregled sadržaja deklaracije, pisanih materijala i dokumenata.

Nadležnost inspekcija

Članak 64.

- (1) Inspekcijski nadzor radi službene kontrole kakvoće hrane provodi se u maloprodaji.
- (2) Inspekcijski nadzor iz stavka 1. ovoga članka provode sanitarni, odnosno veterinarski inspektori ovisno o nadležnostima utvrđenim u Dodatku 1. ovoga Zakona.
- (3) Pregled sadržaja deklaracije radi službene kontrole kakvoće hrane u maloprodaji provode i gospodarski inspektori Državnog inspektorata. U iznimnim slučajevima, koji upućuju na mogućnost povrede odredbi propisa o kakvoći hrane, gospodarski inspektori Državnog inspektorata mogu uz pregled sadržaja deklaracije provesti i uzorkovanje i analizu.
- (4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka inspekcijski nadzor, radi službene kontrole kakvoće hrane sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, oznakom izvornosti i oznakom tradicionalnog ugleda, kao i hrane za koju je to propisano posebnim propisom, provodi se i u proizvodnji.
- (5) Inspekcijski nadzor u proizvodnji i maloprodaji, radi službene kontrole kakvoće hrane sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, oznakom izvornosti i oznakom tradicionalnog ugleda, provode gospodarski inspektori Državnog inspektorata.
- (6) Ministar poljoprivrede i šumarstva može ovlastiti pravne osobe za ocjenjivanje sukladnosti proizvodnje i prerade hrane te proizvoda s oznakom zemljopisnog podrijetla, oznakom izvornosti i oznakom tradicionalnog ugleda.
- (7) Ministar poljoprivrede i šumarstva, uz suglasnost ravnatelja Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo donosi provedbeni propis kojim utvrđuje sustav utvrđivanja sukladnosti te uvjete koje moraju zadovoljiti pravne osobe za provedbu postupka ocjenjivanja sukladnosti iz stavka 5. ovoga članka.

Opća načela inspekcijskog nadzora

Članak 65.

- (1) Inspekcijski nadzor radi službene kontrole kakvoće hrane provodi se:
  - redovito,
  - uvijek kada postoji sumnja na neudovoljavanje propisanim zahtjevima.
- (2) Inspekcijski nadzor mora se provoditi uz uporabu mjera primjerenih cilju.
- (3) Inspekcijski nadzor treba provesti bez prethodne najave.

Sadržaj inspekcijskog nadzora

Članak 66.

(1) Inspekcijski nadzor iz članka 64. stavka 2. ovoga Zakona koji se provodi radi službene kontrole kakvoće hrane uključuje:

- provjeru istinitosti podataka i udovoljavanja propisanim zahtjevima u vezi s deklaracijama ili oznakama, kao i tvrdnjama o svojstvima hrane na temelju uvida u pisane materijale i dokumente te deklaraciju hrane,
- ispitivanje sastava gotove hrane.

(2) Inspekcijski nadzor iz članka 64. stavka 3. ovoga Zakona koji se provodi radi službene kontrole kakvoće hrane uključuje pregled deklaracije radi provjere općih zahtjeva deklariranja navedenih u članku 52. stavku 1., 3. i 4. ovoga Zakona, a iznimno i ispitivanje sastava gotove hrane.

(3) Inspekcijski nadzor iz članka 64. stavka 4. ovoga Zakona koji se provodi radi službene kontrole kakvoće hrane uključuje:

- kontrolu uvjeta proizvodnje i prerade kada su u vezi s kakvoćom hrane,
- kontrolu podrijetla sirovina i sastojaka koje se rabe u proizvodnji i pripremi hrane,
- kontrolu sastava hrane,
- kontrolu tehnoloških postupaka koji se primjenjuju u proizvodnji i pripremi hrane,
- pregled deklaracije, pisanih materijala, evidencija i dokumenata.

Uzimanje uzoraka za laboratorijsku analizu

Članak 67.

(1) Radi službene kontrole kakvoće hrane u maloprodaji, sanitarni, odnosno veterinarski inspektori mogu za potrebe laboratorijske analize uzeti uzorke hrane.

(2) Radi službene kontrole kakvoće hrane iz članka 64. stavka 3. i 4. ovoga Zakona, gospodarski inspektori Državnog inspektorata mogu za potrebe laboratorijske analize uzeti uzorke hrane.

(3) Subjekti u poslovanju s hranom dužni su za potrebe uzimanja uzoraka staviti besplatno na raspolaganje potrebne količine hrane iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

XIV. OPĆE ODREDBE KOJIMA SE UREĐUJE SLUŽBENA KONTROLA HRANE

Opće odredbe

Članak 68.

(1) Kada nadležni inspektor tijekom provođenja inspekcijskog nadzora otkrije ili posumnja da je došlo do kršenja odredbi propisa o hrani, poduzet će potrebne mjere s ciljem da subjekt u poslovanju s hranom ispravi utvrđene nepravilnosti.

(2) Vlasnik, posjednik, odgovorna osoba, zaposlenik u objektu ili druga osoba zatečena u objektu u koji je ušao nadležni inspektor ne smije:

- uskratiti informaciju ili ne pružiti zatraženu pomoć, ili
- svjesno dati lažnu izjavu.

(3) Nitko ne smije ometati nadležnog inspektora u provođenju njegovih dužnosti.

(4) Nitko bez pisane dozvole nadležnog inspektora ne smije poduzimati bilo koje mjere utvrđene propisima o hrani u cilju da se isprave utvrđene nepravilnosti.

(5) Nadležni inspektor dužan je provoditi inspeksijski nadzor u skladu s ovlaštenjima, dužnostima i odgovornostima koje su mu dane na temelju ovoga Zakona, kao i posebnih propisa ukoliko nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.

Ovlaštenja nadležnog inspektora

Članak 69.

Nadležni inspektor može:

- u bilo koje vrijeme i kada su radne operacije u tijeku, ući u objekt za koji smatra da se u njemu proizvodi, prerađuje, pakira ili skladišti hrana, te provesti inspeksijski nadzor s ciljem da utvrdi postojanje, prirodu i opseg bilo kakvog poslovanja u vezi s hranom,
- zabraniti uporabu prostorija, uređaja, opreme, postrojenja i pribora u objektu,
- pregledati bilo koju hranu u bilo kojem objektu za koji smatra da podliježe odredbama propisa o hrani, uzeti uzorke hrane i pregledati bilo što za što smatra da je upotrebljeno ili da može biti upotrebljeno za proizvodnju hrane,
- zabraniti uvoz zdravstveno neispravne hrane i odrediti postupanje s takvom hranom,
- zaustaviti, pretražiti ili zadržati vozilo, brod ili zrakoplov za koji smatra da prevozi hranu, pregledati hranu i uzeti njezine uzorke,
- otvoriti i pregledati posudu ili paket za koji smatra da sadrži hranu, ispitati sadržaj i uzeti uzorke,
- zatražiti uvid u knjige, dokumente ili druge evidencije čuvane u bilo kojem mediju za koje vjeruje da sadrže bilo kakvu informaciju važnu za provođenje odredbi ovoga Zakona, a u vezi s bilo kojom hranom, napraviti kopije ili uzeti izvatke iz tih dokumenata,
- zaplijeniti i zadržati hranu, ako smatra da su odredbe ovoga Zakona ili uvjeti odobrenja izdanog sukladno ovom Zakonu prekršeni,
- izvršiti drugu radnju za koju ima ovlasti po posebnim propisima.

Dužnosti nadležnog inspektora

Članak 70.

Nadležni inspektor u provođenju ovlasti utvrđenih člankom 69. ovoga Zakona, a na zahtjev osobe na koju se te radnje odnose, dužan je:

- vratiti hranu koju je zaplijenio, kada se uvjeri da udovoljava odredbama ovoga Zakona,
- ako hrana ne udovoljava odredbama ovoga Zakona i ako vlasnik ili posjednik hrane pristane na njezino uništavanje ili uklanjanje, odrediti način uklanjanja ili uništavanja,
- odrediti mjere neškodljivog uništenja hrane ili hrane za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama,
- ako ne dobije pristanak iz podstavka 2. ovoga članka, nakon uručivanja pisane obavijesti vlasniku ili posjedniku, organizirati uništavanje ili uklanjanje te hrane.

Odgovornosti nadležnog inspektora

Članak 71.

Niti jedna informacija koja se odnosi na poslovanje subjekata u poslovanju s hranom, a do koje je tijekom službenih kontrola došao nadležni inspektor, ili koja se odnosi na analizu rizika, ne smije biti otkrivena bez pisanog pristanka subjekta u poslovanju s hranom, osim:

- kad je to prijeko potrebno za provedbu ovoga Zakona i kada to odobri ministar poljoprivrede i šumarstva odnosno ministar zdravstva,
- kad je to potrebno za vođenje postupka koji se vodi po podnesenoj prijavi nakon provedenog inspeksijskog nadzora.

Godišnji program inspekcija i izvješća

Članak 72.

(1) Za provođenje inspeksijskog nadzora izrađuju se godišnji programi provođenja službenih kontrola, koji sadržavaju:

- broj i vrstu inspeksijskih nadzora koji se planiraju provesti,
- broj i vrstu objekata koji će biti obuhvaćeni inspeksijskim nadzorom,
- kriterije koji su primijenjeni pri izradi programa,
- potrebna financijska sredstva.

(2) Za provođenje inspeksijskog nadzora izrađuju se godišnja izvješća o provedenim službenim kontrolama, koja sadržavaju:

- broj i vrstu obavljenih inspeksijskih nadzora,

- broj i vrstu objekata u kojima je proveden inspekcijski nadzor,
- podatke o prekršajima i kaznenim djelima,
- mjere poduzete u slučajevima neudovoljavanja zahtjevima utvrđenim na temelju ovoga Zakona.

(3) Programe i izvješća iz stavka 1. i 2. ovoga članka koji se odnose na službenu kontrolu zdravstvene ispravnosti hrane izrađuju Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva i Ministarstvo zdravstva, ovisno o nadležnosti, a odobrava Upravno vijeće Hrvatske agencije za hranu.

(4) Programe i izvješća iz stavka 1. i 2. ovoga članka koji se odnose na službenu kontrolu kakvoće hrane izrađuju Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva i Državni inspektorat, a odobrava Upravno vijeće Hrvatske agencije za hranu.

XV. OVLAŠTENI ISPITNI LABORATORIJI I REFERENTNI LABORATORIJI

Ovlašteni ispitni laboratoriji

Članak 73.

(1) Laboratorijske analize uzoraka iz članka 20., 62. i 67. ovoga Zakona, uzetih radi službene kontrole hrane, provode laboratoriji ovlašteni od ministra poljoprivrede i šumarstva i ministra zdravstva, ovisno o nadležnosti.

(2) Uzorke uzima i dostavlja ovlaštenom ispitnom laboratoriju nadležni inspektor.

(3) Troškove obavljenih analiza hrane proizvedene u Republici Hrvatskoj snosi nadležno tijelo, a ako hrana ne udovoljava zahtjevima propisanim na temelju ovoga Zakona i/ili na deklaraciji navedenim podacima, troškove snosi subjekt u poslovanju s hranom koji hranu proizvodi i/ili stavlja na tržište.

(4) Popis ispitnih laboratorija u kojem se navodi vrsta laboratorija i analize za koje je ovlašten objavljuje se u »Narodnim novinama«, jednom godišnje.

Članak 74.

(1) Ovlašteni ispitni laboratoriji iz članka 73. stavka 1. ovoga Zakona mogu biti ovlašteni za obavljanje:

- osnovne djelatnosti,
- specijalizirane djelatnosti,
- specijalizirane djelatnosti s mogućnošću izdavanja međunarodnih certifikata.

(2) Ispitni laboratoriji ovlašteni za obavljanje osnovne djelatnosti moraju ispunjavati uvjete utvrđene provedbenim propisima koje na temelju ovoga Zakona donosi ministar poljoprivrede i šumarstva odnosno ministar zdravstva.

- (3) Ispitni laboratoriji ovlaštene za obavljanje specijalizirane djelatnosti moraju ispunjavati uvjete utvrđene dobrom laboratorijskom praksom.
- (4) Ispitni laboratoriji ovlaštene za obavljanje specijalizirane djelatnosti i izdavanje međunarodnih certifikata moraju ispunjavati uvjete utvrđene odgovarajućim normama i biti akreditirani od nezavisne institucije.
- (5) Ministar poljoprivrede i šumarstva, odnosno ministar zdravstva može utvrđivati i posebne uvjete koje moraju zadovoljavati ispitni laboratoriji iz stavka 1. podstavka 2. i 3. ovoga članka.
- (6) Postupak ocjenjivanja i ovlašćivanja ispitnih laboratorija iz stavka 1. ovoga članka uređuje ministar poljoprivrede i šumarstva, odnosno ministar zdravstva provedbenim propisima, uz mišljenje ravnatelja Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo.
- (7) Akreditacija, ocjenjivanje i ovlašćivanje ispitnih laboratorija može se odnositi na pojedine analize ili skupine analiza te za pojedine vrste hrane.
- (8) Ovlaštene ispitni laboratoriji dužni su sudjelovati u odgovarajućim programima provjere stručnosti.

Referentni laboratoriji

Članak 75.

- (1) Za svaku analizu koja se provodi radi službene kontrole zdravstvene ispravnosti ili kakvoće hrane ministar poljoprivrede i šumarstva, odnosno ministar zdravstva ovlašćuje jedan laboratorij kao referentni laboratorij za tu analizu. Jedan laboratorij može biti referentan za više analiza.
- (2) Referentni laboratoriji moraju ispunjavati uvjete utvrđene odgovarajućim normama i biti akreditirani od nezavisne institucije.
- (3) Referentni laboratoriji iz stavka 1. ovoga članka:
- savjetuju Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva i Ministarstvo zdravstva, ovisno o nadležnosti pri ovlašćivanju laboratorija koji su osposobljeni za obavljanje analiza radi službene kontrole,
  - koordiniraju i pružaju podršku, uključujući obučavanje i druge usluge, aktivnostima laboratorija u vezi s tehničkim standardima i metodologijama analiza koje obavljaju,
  - organiziraju usporedne testove standardiziranih uzoraka i sudjeluju u njima, na nacionalnoj i međunarodnoj razini, radi praćenja stručnosti ispitnih laboratorija,
  - osiguravaju da laboratoriji primjenjuju unutarnji sustav osiguranja kakvoće rada (što uključuje vrednovanje metode, vođenje evidencija, skladištenje reagensa, sigurnost i rutinsko kalibriranje opreme).

(4) Troškove financiranja referentnih laboratorija za obavljanje poslova navedenih u stavku 3. ovoga članka snose Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, odnosno Ministarstvo zdravstva.

(5) Popis referentnih laboratorija u kojem se navode analize za koje su ovlašteni kao referentni laboratoriji objavljuje se u »Narodnim novinama«, jednom godišnje.

XVI. UPRAVLJANJE KRIZOM I HITNIM SLUČAJEVIMA

Hitne mjere za osiguravanje zdravstvene ispravnosti hrane

Članak 76.

(1) Kad nadležni ministri iz članka 16. ovoga Zakona utvrde da je hrana ozbiljan rizik za zdravlje ljudi ili okoliš, te da taj rizik ne može na zadovoljavajući način biti uklonjen, mogu ovisno o težini situacije narediti jednu ili više mjera iz stavka 3. i 4. ovoga članka.

(2) Nadležni ministar može narediti mjere iz stavka 3. i 4. ovoga članka bez suglasnosti ili mišljenja drugog ministra, ako hitnost slučaja ne dopušta drukčije.

(3) Ako je hrana domaćeg podrijetla, mjere iz stavka 1. ovoga članka mogu biti:

- privremena zabrana stavljanja na tržište ili uporabe hrane,
- određivanje posebnih uvjeta za navedenu hranu,
- određivanje mjera neškodljivog uklanjanja navedene hrane,
- druge odgovarajuće privremene mjere.

(4) Ako je hrana podrijetlom iz uvoza, mjere iz stavka 1. ovoga članka mogu biti:

- privremena zabrana uvoza hrane iz zemlje ili dijela zemlje izvoznice ili zemlje provoza,
- određivanje posebnih mjera za navedenu hranu iz zemlje ili dijela zemlje izvoznice ili zemlje provoza,
- određivanje mjera neškodljivog uklanjanja navedene hrane,
- druge odgovarajuće privremene mjere.

Opći plan upravljanja krizom

Članak 77.

(1) Hrvatska agencija za hranu u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede i šumarstva i Ministarstvom zdravstva, mora izraditi opći plan za upravljanje krizom na području zdravstvene ispravnosti hrane.

(2) Plan iz stavka 1. ovoga članka kojeg donosi Vlada Republike Hrvatske utvrđuje vrste rizika koji potječu od hrane i mogu neposredno ili posredno biti opasnost za ljudsko zdravlje,

a koji vjerojatno neće biti uklonjeni ili smanjeni na prihvatljivu razinu primjenom postojećih odredbi ovoga Zakona, ili kojima se neće moći upravljati na odgovarajući način primjenom odredbi iz XII. poglavlja ovoga Zakona.

(3) Planom iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se i praktični postupci prijeko potrebni za upravljanje krizom, uključujući organizaciju krizne jedinice u nadležnim tijelima, njezino popunjavanje osobljem uz primjenu načela transparentnosti i utvrđivanje strategije komuniciranja između Hrvatske agencije za hranu, Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, Ministarstva zdravstva, drugih nadležnih tijela državne uprave i ustanova, potrošača te subjekata u poslovanju s hranom.

XVII. HRANA ZA ŽIVOTINJE

Zahtjevi koji se odnose na zdravstvenu ispravnost hrane za životinje

Članak 78.

- (1) Na tržište nije dopušteno stavljati zdravstveno neispravnu hranu za životinje.
- (2) Hrana za životinje drži se zdravstveno neispravnom za uporabu ako štetno djeluje na zdravlje životinja koje proizvode hranu ili se upotrebljavaju za proizvodnju hrane, te hranu dobivenu od tih životinja čini zdravstveno neispravnom za ljudsku konzumaciju.
- (3) Kada je hrana za životinje, koja ne zadovoljava zahtjeve zdravstvene ispravnosti dio jedne proizvodne serije ili pošiljke istovrsne hrane za životinje, pretpostavlja se da je sva hrana za životinje u toj proizvodnoj seriji ili pošiljci također neispravna, osim ako se nakon obavljene laboratorijske analize i superanalize utvrdi suprotno.

Članak 79.

- (1) Kada postoje razlozi za sumnju da je hrana za životinje zdravstveno neispravna Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva poduzet će mjere ograničenja stavljanja hrane za životinje na tržište, odnosno njezino povlačenje s tržišta.
- (2) Ministar poljoprivrede i šumarstva donosi provedbene propise kojim će utvrditi:
  - zahtjeve koji se odnose na zdravstvenu ispravnost hrane za životinje,
  - higijenske uvjete i postupanja u poslovanju s hranom za životinje,
- uvođenje sustava samokontrole te njihovu primjenu od subjekata u poslovanju s hranom za životinje radi osiguranja zdravstvene ispravnosti hrane za životinje koju stavljaju na tržište,
  - propisati uvjete glede stručnih djelatnika, prostorija i opreme koje moraju ispunjavati laboratoriji za obavljanje analiza i superanaliza hrane za životinje,
  - propisati zabranu ili ograničenje uporabe određenih sirovina u proizvodnji hrane za životinje koje potječu iz specifičnih izvora, bilo po vrsti životinje, mjestu podrijetla, svojoj prirodi, naknadnoj obradi ili drugim karakteristikama,

- propisati i druge uvjete u vezi s hranom za životinje, za koje se utvrdi da su prijeko potrebni da bi se osiguralo da hrana za životinje udovoljava zahtjevima zdravstvene ispravnosti.

Uvoz i izvoz hrane za životinje

Članak 80.

- (1) Na uvoz i izvoz hrane za životinje u Republiku Hrvatsku primjenjuju se odredbe članka 17. i 18. ovoga Zakona.
- (2) Uvoznik hrane za životinje mora graničnom veterinarskom inspektorstu Ministarstva poljoprivrede i šumarstva podnijeti zahtjev za pregled pošiljke hrane koju uvozi radi utvrđivanja zdravstvene ispravnosti.
- (3) Carinarnica, odnosno carinska ispostava ne može obaviti carinski postupak carinjenja pošiljke hrane za životinje dok granični veterinarski inspektor ne utvrdi zdravstvenu ispravnost pošiljke i rješenjem odobri njezin uvoz.
- (4) Carinska služba dužna je, u okviru svojih prava i dužnosti, omogućiti graničnom veterinarskom inspektorstu uvid u dokumentaciju i nesmetano obavljanje kontrole zdravstvene ispravnosti hrane za životinje.
- (5) Do okončanja postupka utvrđivanja zdravstvene ispravnosti hrane za životinje, a prije početka carinskog postupka, pošiljke se mogu uskladištiti u carinskim skladištima.
- (6) Granični veterinarski inspektor, radi provjere zdravstvene ispravnosti hrane za životinje koja se uvozi, ima pravo uzimati uzorke i dati ih na ispitivanje u ovlaštene laboratorije.
- (7) Troškove naknade za pregled pošiljke, izdavanje rješenja iz stavka 3. ovoga članka te troškove laboratorijskog ispitivanja snosi uvoznik.

Upis u upisnik objekata

Članak 81.

Na upis u upisnik (registraciju i/ili odobravanje) objekata u kojima se proizvodi i skladišti hrana za životinje primjenjuju se odredbe propisa o veterinarstvu.

Obveze i odgovornosti subjekata u poslovanju s hranom za životinje

Članak 82.

Obveze i odgovornosti subjekata u poslovanju s hranom za životinje u vezi s:

- higijenom i zdravstvenom ispravnošću hrane za životinje,
- postupanjem ako hrana za životinje ne udovoljava propisanim zahtjevima,

– uvođenjem sustava samokontrole u objektima koji se rabe u poslovanju s hranom za životinje,

– uvođenjem sustava koji će omogućiti sljedljivost hrane za životinje,

sukladne su obvezama i odgovornostima subjekata u poslovanju s hranom propisanim u poglavlju VI. ovoga Zakona.

Stavljanje na tržište hrane za životinje koja se sastoji
ili sadrži GMO

Članak 83.

(1) Za prvo stavljanje na tržište hrane za životinje i sastojaka hrane za životinje koji sadrže ili se sastoje od GMO podnositelj zahtjeva mora pribaviti dopuštenje sukladno odredbama ovoga Zakona i posebnog propisa.

(2) Dopuštenje iz stavka 1. ovoga članka izdaje Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, na temelju prethodno pribavljenoga znanstvenog mišljenja Hrvatske agencije za hranu.

(3) Uvjete i postupak za izdavanje dopuštenja iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar poljoprivrede i šumarstva uz suglasnost ministra zaštite okoliša i prostornog uređenja.

(4) Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva vodi upisnik o izdanim dopuštenjima za stavljanje na tržište hrane za životinje i sastojaka hrane za životinje koji sadrže ili se sastoje od GMO.

(5) Sadržaj, oblik i način vođenja upisnika iz stavka 4. ovoga članka propisuje ministar poljoprivrede i šumarstva.

(6) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, Ministarstva zdravstva ili Hrvatske agencije za hranu, može zabraniti privremeno ili trajno uvoz hrane za životinje koja sadrži genetski modificirane organizme u slučaju nedostatka znanstvenih informacija i znanja o mogućim razmjerima negativnih posljedica na život i zdravlje ljudi.

Neškodljivo uklanjanje hrane za životinje koja sadrži GMO

Članak 84.

Hrana za životinje i sastojci hrane za životinje koji sadrže ili se sastoje od GMO, a za koje se utvrdi da ne udovoljavaju zahtjevima zdravstvene ispravnosti propisanim ovim Zakonom, moraju se neškodljivo ukloniti sukladno posebnim propisima.

Deklariranje ili označavanje hrane za životinje

Članak 85.

Deklariranje hrane za životinje mora udovoljavati općim zahtjevima iz članka 52. ovoga Zakona i propisu koji donosi ministar poljoprivrede i šumarstva.

Deklariranje ili označavanje hrane za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO

Članak 86.

- (1) Hrana za životinje i sastojci hrane za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO stavljena na tržište Republike Hrvatske, pored općih zahtjeva za deklariranje ili označavanje iz članka 52. ovoga Zakona, mora na deklaraciji, ambalaži i popratnoj dokumentaciji imati vidnu oznaku da sadrži ili se sastoji od GMO te koji GMO ili njegove sastojke sadrži.
- (2) Oznaka mora jasno navoditi »genetski modificirani organizam« ili sadržavati rečenicu »Ovaj proizvod sadrži genetski modificirani organizam.«.
- (3) Detaljnije zahtjeve koji se odnose na deklariranje hrane za životinje i sastojaka hrane za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO propisat će provedbenim propisom ministar poljoprivrede i šumarstva.

Službena kontrola hrane za životinje

Članak 87.

- (1) Službena kontrola zdravstvene ispravnosti i higijene hrane za životinje uključuje aktivnosti iz članka 58. ovoga Zakona.
- (2) Inspekcijski nadzor zdravstvene ispravnosti i higijene hrane za životinje kao i dodataka hrani za životinje obavlja veterinarska i granična veterinarska inspekcija.
- (3) Inspekcijski nadzor iz stavka 2. ovoga članka provodi se sukladno odredbama ovoga Zakona te posebnih propisa ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.
- (4) Inspekcijski nadzor iz stavka 2. ovoga članka mora obuhvatiti sve faze proizvodnje, prerade i distribucije.
- (5) Na inspekcijski nadzor kao i na sadržaj inspekcijskog nadzora hrane za životinje primjenjuju se odredbe članka 60. i 61. ovoga Zakona.
- (6) Na službenu kontrolu hrane za životinje primjenjuju se opće odredbe sadržane u poglavlju XIV. ovoga Zakona.

Uzimanje uzoraka za laboratorijsku analizu hrane za životinje

Članak 88.

- (1) Radi službene kontrole zdravstvene ispravnosti hrane za životinje mogu se za potrebe laboratorijskih analiza uzeti uzorci sirovina, sastojaka, tehnoloških pomagala i drugih tvari koje se rabe za pripremu i proizvodnju hrane za životinje, gotove hrane za životinje, predmeta koji dolaze u neposredan dodir s hranom za životinje, kao i sredstava za čišćenje i održavanje koja se rabe u poslovanju s hranom za životinje.

(2) Subjekti u poslovanju s hranom za životinje dužni su za potrebe uzimanja uzoraka staviti besplatno na raspolaganje potrebne količine hrane za životinje, predmeta i sredstava iz stavka 1. ovoga članka.

Ovlašteni ispitni laboratoriji i referentni laboratoriji

Članak 89.

(1) Laboratorijske analize uzoraka iz članka 88. ovoga Zakona uzetih radi službene kontrole hrane za životinje provode ispitni laboratoriji koje ovlašćuje ministar poljoprivrede i šumarstva.

(2) Uzorke uzima i dostavlja ovlaštenom ispitnom laboratoriju nadležni inspektor.

(3) Troškove obavljenih analiza hrane za životinje proizvedene u Republici Hrvatskoj snosi nadležno tijelo, ako hrana za životinje ne udovoljava zahtjevima propisanim na temelju ovoga Zakona i/ili na deklaraciji navedenim podacima, troškove snosi subjekt u poslovanju s hranom za životinje koji je proizvodi i/ili stavlja na tržište.

(4) Popis ispitnih laboratorija u kojem se navodi vrsta laboratorija i analize za koje je ovlašten, objavljuje Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva u »Narodnim novinama«, jednom godišnje.

(5) Na ovlaštene ispitne laboratorije iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se odredbe članka 74. ovoga Zakona.

(6) Za svaku analizu koja se provodi radi službene kontrole zdravstvene ispravnosti hrane za životinje ministar poljoprivrede i šumarstva određuje jedan laboratorij kao referentni laboratorij za tu analizu.

(7) Referentni laboratoriji moraju ispunjavati uvjete utvrđene odgovarajućim normama i biti akreditirani od nezavisne institucije.

(8) Referentni laboratoriji iz stavka 1. ovoga članka:

- savjetuju Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva pri ovlašćivanju laboratorija koji su osposobljeni za obavljanje analiza radi službene kontrole,
- koordiniraju i pružaju podršku, uključujući obučavanje i druge usluge, aktivnostima laboratorija u vezi s tehničkim standardima i metodologijama analiza koje obavljaju,
- organiziraju usporedne testove standardiziranih uzoraka i sudjeluju u njima, na nacionalnoj i međunarodnoj razini, radi praćenja stručnosti ispitnih laboratorija,
- osiguravaju da laboratoriji primjenjuju unutarnji sustav osiguranja kakvoće rada (što uključuje vrednovanje metode, vođenje evidencija, skladištenje reagensa, sigurnost i rutinsko kalibriranje opreme).

(9) Troškove financiranja referentnih laboratorija za obavljanje poslova navedenih u stavku 8. ovoga članka snosi Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva.

(10) Popis referentnih laboratorija u kojem se navode analize za koje su ovlaštene kao referentni laboratoriji, objavljuje Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva u »Narodnim novinama«, jednom godišnje.

Upravljanje krizom i hitnim slučajevima

Članak 90.

Na hitne mjere za osiguranje zdravstvene ispravnosti hrane za životinje i izradu općeg plana za upravljanja krizom na području zdravstvene ispravnosti hrane za životinje primjenjuju se odredbe članka 76. i 77. ovoga Zakona.

XVIII. HRVATSKA AGENCIJA ZA HRANU

Opće odredbe

Članak 91.

- (1) Ovim se Zakonom osniva Hrvatska agencija za hranu (u daljnjem tekstu: Agencija). Agencija obavlja znanstvene i stručne poslove, u smislu ovoga Zakona, vezano uz zdravstvenu ispravnost i higijenu hrane i hrane za životinje.
- (2) Agencija ima svojstvo pravne osobe s pravima i obvezama propisanim ovim Zakonom i statutom Agencije.
- (3) Sjedište je Agencije u Zagrebu.
- (4) Agencija se upisuje u sudski registar.
- (5) Upravno vijeće Agencije donosi statut uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske.
- (6) Agencija za svoj rad odgovara Vladi Republike Hrvatske koja ostvaruje prava i obveze Republike Hrvatske kao njezin osnivač.
- (7) Agencija može, uz prethodnu suglasnost Ministarstva poljoprivrede i šumarstva i Ministarstva zdravstva, Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo i Hrvatskom veterinarskom institutu, te drugim pravnim osobama s javnim ovlastima u skladu s posebnim propisima, povjeriti obavljanje pojedinih stručnih poslova iz svojeg djelokruga.
- (8) Sredstva za rad Agencije osiguravaju se u Državnom proračunu Republike Hrvatske.
- (9) Agencija ima i vlastite prihode od drugih aktivnosti koje organizira i provodi unutar djelatnosti.
- (10) Agencija je neprofitna pravna osoba.
- (11) Sredstva za osnivanje i početak rada Agencije osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2003. godinu u iznosu od 9.000.000,00 kuna.
- (12) Za pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuje se Zakon o ustanovama.

Djelatnost Agencije

Članak 92.

(1) Djelatnost Agencije jest analiza rizika glede zdravstvene ispravnosti hrane i hrane za životinje:

1. u okviru poslova procjene rizika Agencija:

- traži, prikuplja i analizira znanstvene i tehničke podatke radi karakterizacije i praćenja rizika koji imaju izravan ili neizravan utjecaj na higijenu i zdravstvenu ispravnost hrane i hrane za životinje te u tu svrhu uspostavlja sustav tijela državne uprave, ustanova i drugih pravnih osoba koje djeluju na području zdravstvene ispravnosti hrane i hrane za životinje,
- u suradnji s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo i Hrvatskim veterinarskim institutom te drugim ovlaštenim pravnim osobama provodi monitoring zdravstvene ispravnosti hrane i hrane za životinje,
- poduzima aktivnosti radi identifikacije i karakterizacije rizika koji se pojavljuju u odnosu na zdravstvenu ispravnost hrane i hrane za životinje,
  - izrađuje znanstvene studije potrebne za unaprjeđivanje procjene rizika za područja zdravstvene ispravnosti hrane i hrane za životinje,
- uspostavlja jedinstvene metodologije procjene rizika u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije hrane i hrane za životinje,

2. u okviru obavještanja o riziku Agencija:

- obavještava o rizicima te daje stručna i znanstvena mišljenja Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva i Ministarstvu zdravstva, subjektima u poslovanju hranom i hranom za životinje, potrošačima i drugim pravnim osobama u vezi s opasnostima te zdravstvenom ispravnosti hrane i hrane za životinje,
- uspostavlja sustav brzog uzbunjivanja, te u tu svrhu prima i prosljeđuje sve informacije u svezi s opasnostima u hrani i uspostavlja središnji informacijski sustav za razmjenu podataka,

3. u okviru upravljanja rizikom Agencija zajedno s Ministarstvom poljoprivrede i šumarstva i Ministarstvom zdravstva koordinira aktivnosti koje se odnose na službenu kontrolu zdravstvene ispravnosti hrane i hrane za životinje te razvoj i izradu propisa u području hrane i hrane za životinje.

(2) Agencija osim poslova iz stavka 1. ovoga članka:

- izrađuje vodiče dobre proizvođačke prakse, vodiče za primjenu HACCP sustava i vodiče dobre laboratorijske prakse,
- daje znanstvena mišljenja u svezi s prehranom ljudi, hranom za životinje i drugim pitanjima koja se odnose na zdravlje i dobrobit životinja te na zdravlje bilja,

– surađuje s međunarodnim institucijama i organizacijama koje se bave pitanjima hrane i prehrane.

(3) Agencija obavlja i druge poslove utvrđene ovim Zakonom, Statutom i drugim propisima.

Tijela Agencije

Članak 93.

Tijela Agencije jesu:

– Upravno vijeće,

– ravnatelj,

– Savjetodavno vijeće,

– Znanstveno vijeće i znanstveni odbori.

Sastav i mandat Upravnog vijeća

Članak 94.

(1) Upravno vijeće Agencije ima sedam članova koje imenuje Vlada Republike Hrvatske na zajednički prijedlog ministra poljoprivrede i šumarstva i ministra zdravstva.

(2) Upravno vijeće Agencije čine pomoćnik ministra poljoprivrede i šumarstva za poslove veterinarstva, pomoćnik ministra poljoprivrede i šumarstva za poslove poljoprivredno-prehrambene politike, pomoćnik ministra zdravstva za sanitarni nadzor i predstavnik Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, a preostala tri člana Upravnog vijeća imenuje Vlada Republike Hrvatske na temelju javnog natječaja.

(3) Mandat članova Upravnog vijeća je četiri godine.

(4) Predsjednika Upravnog vijeća biraju članovi vijeća iz svojih redova na vrijeme od tri godine.

Zadaće i način rada Upravnog vijeća

Članak 95.

(1) Upravno vijeće Agencije:

– odobrava, odnosno usvaja interne propise Agencije i njezinih sastavnih dijelova,

– donosi mišljenje o propisima za područje hrane i hrane za životinje izrađenim od Ministarstva poljoprivrede i šumarstva i Ministarstva zdravstva,

- usvaja financijske propise Agencije koji utvrđuju postupak povlačenja sredstava i izvršavanja financijskog proračuna Agencije iz Državnog proračuna, u skladu sa Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske,
- osigurava da Agencija obavlja svoje funkcije i izvršava zadake koji su joj dodijeljeni sukladno ovom Zakonu,
- osigurava da radni programi Agencije budu u skladu s propisima i politikom prioriteta Vlade na području zdravstvene ispravnosti i higijene hrane,
- u što kraćem roku, čini dostupnim javnosti dnevne radove, zapisnike i druge dokumente sa sastanaka Upravnog vijeća, uključujući i interne propise Agencije, proceduralne propise Upravnog vijeća i financijske propise Agencije,
  - usvaja Program aktivnosti najduže za razdoblje od četiri godine,
- usvaja prije 31. siječnja svake godine Program rada Agencije za razdoblje do 31. siječnja iduće godine,
- prije 30. ožujka svake godine usvaja Opće izvješće o radu Agencije u prethodnoj godini.

(2) Upravno vijeće Agencije donosi odluke većinom glasova svojih članova.

(3) Upravno vijeće Agencije sastaje se na poziv predsjednika ili ravnatelja ili na zajednički zahtjev tri svoja člana.

Ravnatelj

Članak 96.

(1) Ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije imenuje Upravno vijeće Agencije između kandidata koje predloži ministar poljoprivrede i šumarstva uz suglasnost ministra zdravstva, nakon javnog natječaja.

(2) Mandat ravnatelja i zamjenika ravnatelja je pet godina.

(3) Ravnatelj rukovodi radom Agencije, predstavlja i zastupa Agenciju, odgovoran je za rad i zakonitost rada Agencije, podnosi prijedloge akata Agencije Upravnom vijeću radi njihova donošenja, izvršava odluke Upravnog vijeća te obavlja druge poslove koji su mu zakonom, Statutom ili drugim aktom stavljeni u nadležnost.

Savjetodavno vijeće

Članak 97.

(1) Savjetodavno vijeće ima trinaest članova i to: dva predstavnika ministarstva nadležnog za poljoprivredu i prehrambenu industriju te za veterinarstvo, dva predstavnika ministarstva nadležnog za zdravstvo, jednog predstavnika ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša te osam članova iz reda ustanova, udruga potrošača, komora i udruženja koje imaju interes na području higijene i zdravstvene ispravnosti hrane, odnosno hrane za životinje.

- (2) Članove Savjetodavnog vijeća iz ministarstava imenuje Upravno vijeće na temelju prijedloga nadležnih ministara, a ostale članove na temelju javnog natječaja.
- (3) Članovi Savjetodavnog vijeća ne mogu biti članovi Upravnog vijeća, Znanstvenog vijeća i znanstvenih odbora.
- (4) Savjetodavno vijeće savjetuje ravnatelja u izvršavanju poslova Agencije.
- (5) Zadaće i način rada Savjetodavnog vijeća kojemu predsjedava ravnatelj Agencije utvrđuju se Statutom i drugim općim aktima Agencije.

Znanstveno vijeće i znanstveni odbori

Članak 98.

- (1) Agencija ima Znanstveno vijeće i znanstvene odbore, kao stručna tijela za utvrđivanje znanstvenih mišljenja u okviru djelokruga Agencije.
- (2) Djelokrug i broj članova Znanstvenog vijeća, te djelokrug, broj znanstvenih odbora s brojem članova, te postupak i način rada utvrđuje se Statutom i drugim općim aktima Agencije, u skladu s međunarodnim propisima i pravilima.

Znanstvena mišljenja

Članak 99.

- (1) Znanstveno vijeće daje znanstvena mišljenja:
- na zahtjev Upravnog vijeća, u vezi s bilo kojim predmetom unutar njegove nadležnosti, te u svim slučajevima za koje nacionalno zakonodavstvo predviđa da se konzultira Znanstveno vijeće,
  - na vlastitu inicijativu, o predmetima u okviru svoje nadležnosti.
- (2) Zahtjevi navedeni u stavku 1. podstavku 1. ovoga članka moraju biti popraćeni svim potrebnim informacijama koje objašnjavaju o kojem znanstvenom pitanju se radi.
- (3) Znanstveno vijeće daje znanstveno mišljenje u roku koji je naveden u zahtjevu za dobivanje mišljenja, osim ako objektivne okolnosti to onemogućavaju.
- (4) Ako je više različitih zahtjeva predano u vezi s istim pitanjem, ili ako zahtjev nije u skladu sa stavkom 2. ovoga članka, ako je nejasan, ili ako je Znanstveno vijeće već dalo mišljenje o nekom određenom pitanju te je zaključilo da nema novih informacija koje bi trebalo razmatrati, ono može ili odbiti zahtjev ili predložiti da ga se izmijeni i dopuni u dogovoru s ravnateljem. Odbijanje mora biti obrazloženo Upravnom vijeću.

Naknade i troškovi

Članak 100.

Članovima Upravnog vijeća, Savjetodavnog vijeća, Znanstvenog vijeća i znanstvenih odbora Agencije pripada naknada za rad i naknada troškova u vezi s radom, a visinu naknada utvrđuje Vlada Republike Hrvatske.

XIX. KAZNENE ODREDBE

Članak 101.

- (1) Novčanom kaznom od 100.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:
- stavlja na tržište novu hranu protivno članku 31. stavku 1. ovoga Zakona,
  - deklarira ili označava novu hranu protivno članku 57. ovoga Zakona,
  - stavlja na tržište hranu za životinje protivno članku 83. stavku 1. ovoga Zakona,
  - deklarira ili označava hranu za životinje protivno članku 86. ovoga Zakona.
- (2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.
- (3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 102.

- (1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:
- stavlja na tržište hranu protivno članku 11. stavku 2. ovoga Zakona,
  - uvozi hranu protivno članku 17. stavku 1. ovoga Zakona,
  - obavlja djelatnost u neregistriranom objektu protivno članku 22. stavku 2. ovoga Zakona,
    - obavlja radnje protivno članku 27. ovoga Zakona,
    - obavlja radnje protivno članku 29. stavku 1., 2. i 5. ovoga Zakona,
  - stavlja na tržište hranu za životinje protivno članku 78. stavku 1. ovoga Zakona,
- (2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.
- (3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 103.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 70.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- obavlja radnje protivno članku 15. stavku 2. ovoga Zakona,
- obavlja djelatnost u neregistriranom objektu protivno članku 22. stavku 1. ovoga Zakona,
- obavlja radnje protivno članku 25. stavku 1. ovoga Zakona,
- obavlja radnje protivno članku 28. ovoga Zakona,
- rabi oznaku »tradicionalni ugled« protivno članku 36. ovoga Zakona,
- rabi oznake zemljopisnog podrijetla i oznake izvornosti protivno članku 47. stavku 1. i 2. ovoga Zakona,
- obavlja radnje protivno članku 48. stavku 1. ovoga Zakona,
- deklarira hranu protivno članku 52. ovoga Zakona,
- ako obavlja radnje protivno članku 53. stavku 1. ovoga Zakona,
- deklarira ili označava hranu protivno članku 54. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 104.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja postupi protivno članku 68. stavku 2., 3. i 4. ovoga Zakona.

XX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 105.

(1) Ministar poljoprivrede i šumarstva u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijet će propise iz:

- članka 55. stavka 1. i 3.,
- članka 79. stavka 2.,
- članka 83. stavka 3. i 5.,
- članka 85.,

– članka 86. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Ministar zdravstva u roku od godine dana od stupanja na snagu ovoga Zakona donijet će propise iz:

– članka 15. stavka 3.,

– članka 31. stavka 4.,

– članka 32. stavka 2.,

– članka 55. stavka 2.,

– članka 56. stavka 6.,

– članka 57. stavka 7. ovoga Zakona.

Članak 106.

(1) Ministar poljoprivrede i šumarstva u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijet će propise iz:

– članka 26. stavka 1.,

– članka 35. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Ministar zdravstva u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijet će propise iz članka 26. stavka 5. ovoga Zakona.

(3) Ministar poljoprivrede i šumarstva, odnosno ministar zdravstva u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijet će propise iz:

– članka 16.,

– članka 21. stavka 3.,

– članka 22. stavka 6. i 12.,

– članka 26. stavka 2. i 4.,

– članka 29. stavka 6. ovoga Zakona.

Članak 107.

Ministar poljoprivrede i šumarstva odnosno ministar zdravstva u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijet će propise iz:

– članka 36. stavka 4.,

– članka 37. stavka 2.,

- članka 39. stavka 5.,
  - članka 40. stavka 3.,
  - članka 45. stavka 2.,
  - članka 46. stavka 2.,
  - članka 47. stavka 5.,
  - članka 64. stavka 7.,
- članka 74. stavka 2., 5. i 6. ovoga Zakona.

Članak 108.

Provedbeni propisi iz članka 105., 106. i 107. ovoga Zakona, osim propisa iz članka 106. stavka 3. podstavka 3., te članka 107. podstavka 1. do 8. ovoga Zakona, donose se uz prethodno mišljenje Agencije.

Članak 109.

- (1) Vlada Republike Hrvatske imenovat će članove Upravnog vijeća Agencije te privremenog ravnatelja Agencije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Obvezuje se Upravno vijeće Agencije da donese statut u roku od četiri mjeseca i druge opće akte u roku od šest mjeseci od dana imenovanja.
- (3) Obvezuje se privremeni ravnatelj Agencije da obavi pripreme za početak rada Agencije te da podnese prijavu za upis u sudski registar u roku od tri mjeseca od dana imenovanja.

Članak 110.

Dopuštenja za stavljanje na tržište nove hrane iz članka 31. ovoga Zakona i hrane za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO iz članka 83. ovoga Zakona, neće se izdavati do donošenja provedbenih propisa utvrđenih člankom 31. stavkom 4. i člankom 83. stavkom 3. i 5. ovoga Zakona.

Članak 111.

Do donošenja provedbenih propisa iz članka 105., 106. i 107. ovoga Zakona primjenjuju se propisi doneseni na temelju Zakona o zdravstvenoj ispravnosti i zdravstvenom nadzoru nad namirnicama i predmetima opće uporabe (»Narodne novine« br. 1/97.), Zakona o veterinarstvu (»Narodne novine« br. 70/97. i 105/01.), Zakona o normizaciji (»Narodne novine« br. 55/96.), Zakona o stočarstvu (»Narodne novine« br. 70/97.) i Zakona o oznakama zemljopisnog podrijetla proizvoda i usluga (»Narodne novine« br. 78/99.).

Članak 112.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona odredbe Zakona o zdravstvenoj ispravnosti i zdravstvenom nadzoru nad namirnicama i predmetima opće uporabe («Narodne novine» br. 1/97.) prestaju se primjenjivati u dijelu koji se odnosi na namirnice i predmete koji dolaze u neposredan dodir s hranom.

Članak 113.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredaba članka 29., članka 74. stavka 4. i članka 75. ovoga Zakona koji se primjenjuju od dana proteka roka od 3 godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Klasa: 310-26/03-01/02
Zagreb, 14. srpnja 2003.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Zlatko Tomčić, v. r.

Dodatak 1.

PODJELA NADLEŽNOSTI NADZORA SANITARNE I VETERINARSKE INSPEKCIJE

V – VETERINARSKA INSPEKCIJA - veterinarski inspektor u proizvodnji i maloprodaji

- granični veterinarski inspektor pri uvozu

S – SANITARNA INSPEKCIJA - sanitarni inspektor u proizvodnji i maloprodaji

- granični sanitarni inspektor pri uvozu

Tarifna Oznaka	NAZIV	PROIZVODNJA	MALOPRODAJA	UVOZ
0201	Goveđe meso, svježe ili rashlađeno:	V	V	V
0202	Goveđe meso, smrznuto:	V	V	V
0203	Svinjsko meso, svježe, rashlađeno ili smrznuto:	V	V	V
0204	Ovčje ili kozje meso, svježe, rashlađeno ili smrznuto:	V	V	V
020500	Konjsko i magareće meso, meso mula i mazgi, svježe, rashlađeno ili smrznuto:	V	V	V

0206	Jestivi klaonični proizvodi od životinja vrsta goveda, svinja, ovaca, koza, konja, magaraca, mula i mazgi, svježi, rashlađeni ili smrznuti:	V	V	V
0207	Meso peradi i jestivi unutrašnji organi (iznutrice) od peradi iz tarifnog broja 0105, svježi, rashlađeni ili smrznuti:	V	V	V
0208	Ostalo meso i jestivi klaonični proizvodi, svježi, rashlađeni ili smrznuti:	V	V	V
020900	Svinjska masnoća, očišćena od mesa i masnoća peradi, netopljena niti drukčije ekstrahirana, svježa, rashlađena, smrznuta, soljena, u salamuri, sušena ili dimljena:	V	S	V
0210	Meso i jestivi mesni klaonični proizvodi, soljeni, u salamuri, sušeni ili dimljeni, jestivo brašno i krupica od mesa ili od klaoničnih proizvoda:	V	S	V
0301	Žive ribe:	V	V	V
0302	Ribe, svježe ili rashlađene, osim ribljih fileta i ostalog ribljeg mesa iz tarifnog broja 0304	V	V	V
0303	Ribe smrznute, osim ribljih fileta i ostalog ribljeg mesa iz tarifnog broja 0304:	V	V	V
Tarifna oznaka	NAZIV	PROIZVODNJA	MALOPRODAJA	UVOZ
0304	Riblji fileti i ostalo riblje meso (nemljeveno ili mljeveno), svježe, rashlađeno ili smrznuto:	V	V	V

0305*	Ribe, sušene, soljene ili u salamuri, dimljene ribe, čak i kuhane prije ili u tijeku procesa dimljenja, riblje brašno, krupica i pelete od ribe, uporabljivi za ljudsku prehranu:	V	S	V
0306*	Raci (rakovi) s ljuskom ili bez ljuske, živi, svježi, rashlađeni, smrznuti, sušeni, soljeni ili u salamuri, raci (rakovi) u ljusci kuhani u pari ili vodi, čak i rashlađeni, smrznuti, sušeni, soljeni ili u salamuri, brašno, krupica i pelete od rakova, uporabljivi za ljudsku konzumaciju:	V	S	V
0307*	Mekušci s ljušturom ili bez ljuštore, živi, svježi, rashlađeni, smrznuti, sušeni, soljeni ili u salamuri, vodeni beskralježnjaci, osim rakova i mekušaca, živi, svježi, rashlađeni, smrznuti, sušeni, soljeni ili u salamuri, brašno, krupica i pelete od vodenih beskralježnjaka:	V	S	V
0401	Mlijeko i vrhnje, nekoncentrirani i bez dodanog šećera ili drugih sladila:	V	S	V
0402	Mlijeko i vrhnje, koncentrirani ili s dodanim šećerom ili drugim sladilima:	V	S	V
0403*	Mlaćenica, kiselo mlijeko i vrhnje, jogurt, kefir i ostalo fermentirano ili zakiseljeno mlijeko i vrhnje, koncentrirani ili nekoncentrirani, s dodanim ili bez dodanog šećera ili drugih sladila, aromatizirani ili s	V	S	V

	dodanim voćem, orašastim plodovima ili kakaom:			
0404	Surutka, koncentrirana ili nekoncentrirana, s dodanim šećerom ili drugim sladilima, proizvodi što se sastoje od prirodnih sastojaka mlijeka, s dodanim ili bez dodanog šećera ili drugih sladila, što nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu:	V	S	V
Tarifna oznaka	NAZIV	PROIZVODNJA	MALOPRODAJA	UVOZ
0405*	Maslac i ostale masti i ulja, dobiveni od mlijeka, mliječni namazi:	V	S	V
0406	Sir i skuta:	V	S	V
040700	Jaja peradi i ptičja jaja, u ljusci, svježa, konzervirana ili kuhana:	V	V	V
0408*	Jaja peradi i ptičja jaja, bez ljuske i žumanjci jaja, svježi, sušeni, kuhani u vodi ili pari, oblikovani, smrznuti ili na drugi način konzervirani, s dodanim šećerom ili drugim sladilima ili bez njih:	V	S	S
04090000	Prirodni med	V	S	V
04100000*	Jestivi proizvodi životinjskog podrijetla što nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu	V	S	V
05040000	Životinjska crijeva, mjehuri i želuci (osim ribljih), cijeli ili u komadima, svježi, rashlađeni, smrznuti, soljeni, u salamuri,	V	S	V

	sušeni ili dimljeni			
0701	Krumpir, svjež ili rashlađen:	S	S	S
07020000	Rajčica, svježa ili rashlađena	S	S	S
0703	Crveni luk, ljutika, češnjak, poriluk i ostalo povrće vrste luka, svježi ili rashlađeni:	S	S	S
0704	Kupus, cvjetača, koraba, kelj i slično kupusno jestivo povrće, svježe ili rashlađeno:	S	S	S
0705	Salata (<i>Lactuca sativa</i>) i cikorija (<i>Cichorium spp.</i>), svježe ili rashlađene:	S	S	S
0706	Mrkva, bijela repa, cikla, turovac, celer korjenaš, rotkvica i slično jestivo korijenasto povrće, svježe ili rashlađeno:	S	S	S
070700	Krastavci i kornišoni, svježi ili rashlađeni:	S	S	S
0708	Mahunasto povrće, u mahunama ili zrnu, svježe ili rashlađeno:	S	S	S
0709	Ostalo povrće, svježe ili rashlađeno:	S	S	S
0710	Povrće (nekuhano ili kuhano u pari ili vodi), smrznuto:	S	S	S
Tarifna oznaka	NAZIV	PROIZVODNJA	MALOPRODAJA	UVOZ
0711	Povrće privremeno konzervirano (npr. sumpornim dioksidom, u slanoj vodi, u sumpornoj vodi ili drugim otopinama za konzerviranje), ali u stanju neprikladnom za neposrednu prehranu:	S	S	S
0712	Osušeno povrće, cijelo, rezano, u kriškama, lomljeno ili u prahu, ali dalje nepripremljeno:	S	S	S

0713	Osušeno mahunasto povrće, u zrnu, oljušteno ili neoljušteno ili lomljeno:	S	S	S
0714	Manioka, arorut, salep, topinambur (čičoka), slatki krumpir i slično korijenje i gomolji s visokim sadržajem škroba ili inulina, svježi, rashlađeni, smrznuti ili osušeni, cijeli ili rezani ili u obliku peleta, srž od sago-drвета:	S	S	S
0801	Kokosov orah, brazilski orah, kašev orah, svježi ili osušeni, oljušteni ili neoljušteni:	S	S	S
0802	Ostali orašasti plodovi, svježi ili suhi, oljušteni ili neoljušteni:	S	S	S
080300	Banane, uključujući rajске smokve, svježe ili suhe:	S	S	S
0804	Datulje, smokve, ananas, avokado, guava, mango i mangusta, svježi ili suhi:	S	S	S
0805	Agrumi, svježi ili suhi:	S	S	S
0807	Dinje (uključujući lubenice) i papaje, svježe:	S	S	S
0808	Jabuke, kruške i dunje, svježe:	S	S	S
0809	Marelice, trešnje i višnje, breskve (uključujući nektarine), šljive i divlje šljive, svježe:	S	S	S
0810	Ostalo svježe voće:	S	S	S
0811	Voće i orašasti plodovi, nekuhani ili kuhani u vodi ili pari, smrznuti, s dodanim ili bez dodanog šećera ili drugih sladila:	S	S	S
0812	Voće i orašasti plodovi, privremeno konzervirani (npr. sumpornim dioksidom, u slanoj vodi, u	S	S	S

	sumpornoj vodi ili dr. otopin. za konzerv.), ali u takvu stanju neprikladni za neposrednu prehranu:			
Tarifna oznaka	NAZIV	PROIZVODNJA	MALOPRODAJA	UVOZ
0813	Voće, suho, osim onog iz tarifnih brojeva 0801 do 0806, mješavine orašastih plodova ili suhog voća iz ovog poglavlja:	S	S	S
08140000	Kore agruma ili dinja (uključujući lubenice), svježe, smrznute, suhe ili privremeno konzervirane u slanoj vodi, sumpornoj vodi ili u drugim otopinama za konzerviranje	S	S	S
0901	Kava, pržena ili nepržena, s kofeinom ili bez kofeina, kavine ljuske i opne, nadomjesci kave što sadrže kavu u bilo kojem omjeru:	S	S	S
0902	Čaj, aromatiziran ili nearomatiziran:	S	S	S
09030000	Mate-čaj	S	S	S
0904	Papar roda <i>Piper</i> , suha, drobljena ili mljevena paprika roda <i>Capsicum</i> ili roda <i>Pimenta</i> :	S	S	S
09050000	Vanilija	S	S	S
0906	Cimet i cvijet cimetova drveta:	S	S	S
09070000	Klinčići (cijeli plodovi, pupoljci i peteljke)	S	S	S
0908	Muškatni oraščić, macis i kardamomi:	S	S	S
0909	Sjeme anisa, badijana, komorača, korijandra, kumina ili kima, bobice kleke:	S	S	S
0910	Ingver (đumbir), šafran, kurkuma, majčina dušica, listovi lovora, kari (carry) i ostali začini:	S	S	S
1006	Riža:	S	S	S

110100	Brašno od pšenice ili suražice:	S	S	S
1102	Brašno od žitarica, osim od pšenice ili suražice:	S	S	S
1103	Prekrupa, krupica i pelete od žitarica:	S	S	S
1104	Žitarice u zrnju na drugi način obrađene (npr. oljuštene, valjane, u pahuljicama, perlirane, rezane ili gnječene), osim riže iz tarifnog broja 1006, klice od žitarica, cijele, valjane, u ljuskicama ili mljevene:	S	S	S
1105	Brašno, krupica, prah, pahuljice, granule i pelete od krumpira:	S	S	S
Tarifna oznaka	NAZIV	PROIZVODNJA	MALOPRODAJA	UVOZ
1106	Brašno, krupica i prah od osušenoga mahunastoga povrća iz tarifnog broja 0713, od sagoa, korijenja ili gomolja iz tarifnog broja 0714 ili od proizvoda iz poglavlja 8:	S	S	S
1107	Slad, pržen ili nepržen:	S	S	S
1108	Škrob, inulin:	S	S	S
11090000	Pšenični gluten, osušen ili neosušen	S	S	S
120100	Soja u zrnju, uključujući i lomljenu:	S	S	S
1202	Kikiriki, nepržen niti drukčije pripremljen, u ljusci, oljušten ili lomljen:	S	S	S
12030000	Kopra	S	S	S
120400	Laneno sjeme, cijelo ili lomljeno:	S	S	S
1205	Sjeme uljane repice, uključujući i lomljeno:	S	S	S
120600	Suncokretovo sjeme, uključujući i lomljeno:	S	S	S
1207	Ostalo uljano sjeme i plodovi, uključujući i lomljeno:	S	S	S

1208	Brašno i krupica od uljanog sjemenja i plodova, osim od gorušice:	S	S	S
1210	Hmelj, svjež ili osušen, uključujući i mljeven, u obliku praha ili peleta, lupulin:	S	S	S
1212	Rogači, morske i ostale alge, šećerna repa i šećerna trska, svježi, rashlađeni, smrznuti ili suhi, uključujući i mljevene, koštice i jezgre iz koštica voća i ostali biljni proizvodi (uključujući neprženo korijenje cikoriije vrste <i>Cichorium intybus sativum</i>):	S	S	S
12130000*	Slama i pljeva od žitarica, neprerađene, uključujući i sječene, mljevene, prešane ili u obliku peleta:	S	S	V
1214*	Švedska repa, krmna cikla, krmno korijenje, sijeno, lucerna (alfalfa), djetelina, esparzeta, krmni kelj, lupine, grahorice i slični proizvodi za stočnu hranu, uključujući i u obliku peleta:	S	V	V
Tarifna oznaka	NAZIV	PROIZVODNJA	MALOPRODAJA	UVOZ
150100	Svinjska mast (uključujući salo) i mast peradi, osim iz tarifnog brojeva 0209 ili 1503:	V	S	V
150200	Masti od goveda, ovaca ili koza, osim iz tarifnog broja 1503:	V	S	V
150300	Stearin od svinjske masti, ulje od svinjske masti, oleostearin, oleo ulje i ulje od loja, neemulgirani, nemiješani niti na drugi način pripremljeni:	V	S	V

1504	Masti i ulja i njihove frakcije, od riba ili morskih sisavaca, rafinirani ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani:	V	S	V
15060000	Ostale životinjske masti i ulja i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani:	V	S	V
1507	Sojino ulje i njegove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani:	S	S	S
1508	Ulje od kikirikija i njegove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani:	S	S	S
1509	Maslinovo ulje i njegove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani:	S	S	S
151000	Ostala ulja i njihove frakcije, dobivena isključivo od maslina, rafinirana ili nerafinirana, ali kemijski nemodificirana, uključujući mješavine tih ulja ili frakcija s uljima ili frakcijama iz tarifnog broja 1509:	S	S	S
1511	Palmino ulje i njegove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani:	S	S	S
1512	Ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani:	S	S	S

1513	Ulje od kokosova oraha (kopre), palminih koštica (jezgri) ili babasu ulje i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani:	S	S	S
Tarifna oznaka	NAZIV	PROIZVODNJA	MALOPRODAJA	UVOZ
1514	Ulje od repice ili ulje od gorušice i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani:	S	S	S
1515	Ostale stabilne (nehlapive) biljne masti i ulja (uključujući jojoba ulje) i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani:	S	S	S
1516*	Masti i ulja životinjskog ili biljnog podrijetla i njihove frakcije, djelomično ili potpuno hidrogenirani, inter-esterificirani, re-esterificirani ili elaidinizirani, rafinirani ili ne, ali dalje nepripremljeni:	S	S	S
1517*	Margarin, jestive mješavine ili pripravci od masti ili ulja životinjskog ili biljnog podrijetla ili od frakcija različitih masti ili ulja iz ovog poglavlja, osim jestivih masti ili ulja ili njihovih frakcija iz tarifnog broja 1516:	S	S	S
160100	Kobasice i slični proizvodi, od mesa, drugih klaoničkih proizvoda ili krvi, prehrambeni proizvodi na osnovi tih proizvoda:	V	S	V
1602	Ostali pripremljeni ili konzervirani proizvodi	V	S	V

	od mesa, drugih klaoničkih proizvoda ili krvi:			
160300	Ekstrakti i sokovi od mesa, riba, rakova, mekušaca ili od ostalih vodenih beskralježnjaka:	V	S	V
1604*	Pripremljena ili konzervirana riba, kavijar i nadomjesci kavijara pripremljeni od ribljih jaja:	V	S	V
1605	Raci (rakovi), mekušci i ostali vodeni beskralježnjaci, pripremljeni ili konzervirani:	V	S	V
1701	Šećer od šećerne trske ili šećerne repe i kemijski čista saharoza, u krutom stanju:	S	S	S